

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563;
Zagreb št. 59.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Zlo liberalizma

Najpogubnejši nauk nove dobe je brez dvoma takozvani liberalizem. Pod zastavo liberalizma se je novo meščansko bogatinstvo na razvalinah plemiške stanovske države polastilo v osemnajstem stoletju oblasti nad Evropo. Je pa ta liberalizem, ki se je imenoval prosvetljenega, bil gola krinka iz raznih idej, za katerimi se je skrival vsakih moralnih zakonov oproščeni pohlep meščanstva po pridobivanju gmotnih dobrin, ki se je razvil v velekapitalizem našega časa. Evangelij prosvetljenstva ali svobodomiselnosti, kakor so ga krstili, je pa v resnici bil popolno nasprotje svobodoljublja. »Človek je lahko svobodomislec,« pravi duhovit pisatelj našega časa, »ne da bi bil svobodnega duha, ki trpi poleg sebe tudi druge pošteno nazore o svetu. Te vrste svobodomisleci, kakor jih goji liberalizem, so prav taki sužnji svojega ozkostranskega in enostranskega nauka kakor od njih zaničevani reakcionarci. Liberalizem je liberalen samo napram liberalcem, vse druge ljudi pa smatra za zakrknjene krivoverce in zaslepljene bedake, katerim je treba boljši nazor vteptati v glavo s palico. Svobodomiselnost, ki se v prvi vrsti ponaša s principom strpnosti, je daleko nestrpnost od vsake inkvizicije.« (Egon Friedell: Kulturna zgodovina nove dobe, II, 1928.)

Najsvetlejši vzornik vsega svobodomiselnosti je habsburžan Jožef II., ki ga celokupno napolizobraženstvo slavi kot mučenika tolerance, dočim je bil v resnici le mučenik svoje trmoglave omejenosti, kakor je dejal o njem njegov v resnici veleumni in tolerantni sodobnik Friderik Veliki. V imenu človečanstva, liberalnih in prosvetljenih fraz je Jožef uvedel pravo despotijo, ki je posegala v najsvetlejšo pravico in svoboščino osebnega življenja. Da bi se ne širile nasprotne ideje, je postal oče zloglasne avstrijske cenzure, koje najzračilnejša osebnost je bila ta, da ni bila samo stroga, ampak obenem neizrečeno bedasta. Uničil je ljudsko samoupravo, kjerkoli je še obstajala, odpravil vse stanovske korporacije in vse življenje centraliziral tako, da naj bi vsi ljudje ne samo enako delali, ampak tudi enako mislili in čutili ko on. Bil je prvi grobokop avstrijske države, ker je kot dosleden svobodomiseln liberalni centralist hotel odpraviti tudi vse naravne narodne razlike in umetno ustvariti takozvani »Einheitsstaat« z enim edinim državnim jezikom. Jožef je bil prvi evropski vladar, ki je poprej svobodno univerzo podprl in jo iz znanstvenega in kulturnega torišča ter vzgojevalnice samostojnih duhov izpremenil v golo fabriko bodočih uradnikov. Res da je izredno skrbel za ljudsko šolstvo, toda liberalna šola ni bila več prejšnji kolegij, ki je mlade duše vzgajal, individualnost vsakega posameznika skrbno gojil in oblikoval celega človeka, ampak jožefinska šola je razširjevala plehke zgolj razumske prosvete za vsakdanjo porabo brez svobode, pristrčnosti in globoke notranje kulture. Ko je Mirabeau študiral to šolstvo, ki je bilo tako, da so na prosvetnem ministrstvu na Dunaju vsako minuto natančno vedeli, katero stran so otroci v vsej monarhiji v čitanki odprli, je vzkliznil: »Za Boga svetega, ti čudaki hočejo celo duše vtakniti v uniformo!« Zaradi tega liberalizma je Jožef sovražil tudi Cerkev, čeprav ni bil brezbožen; bila mu je zoprna, ker je bila svobodna in ker je branila osebno svobodo in svobodo krščanskega občestva sploh po principu avtonomije — duhovniki, tako je dejal, morajo biti državni uradniki, kakor da je dušno pastirstvo uraden resor kakor živinorejstvo ali pošta.

Dočim pa je bil Jožef povprečen človek brez posebnih močnih nagonov, je prosvetljenstvo rodilo tudi državnik, ki je izvajal liberalni kulturni in državni zamisel z naravnost brutalno brezobzirnostjo. To je bil znani markiz Pombal, nekakšen Mussolini svobodomiselnosti, ki je na Portugalskem, kjer je neomejeno gospodaril, uvedel pravcato strahovladno prosvetljenost. Tudi ta mož je hotel osrečiti podanike portugalskega kralja s sadovi liberalne prosvete s pomočjo najbrezobzirnejšega nasilja. Najhušji trn v očesu pa mu je bila Družba Jezusova, ki je kot najmočnejša organizacija cerkvenega duha in katoliške miselnosti takoj od začetka bila evropskemu svobodomiselnstvu najbolj na poti. Pombal se kot framon ni niti najmanj pomišljal, da jezuitskemu redu naprti najgrše zločine in napake, samo da se iznebi cerkvene družbe, ki je po učenosti in visoki znanstveni ter moralni kvaliteti svojih članov imela velik vpliv na duhovno življenje naroda, ne da bi jo mogel liberalni državni absolutizem kontrolirati. Zakaj teorija o omnipotentni državi po liberalnem zamislu ne more trpeti poleg sebe nobenega moralnega činitelja z avtonomnim ustrojem, nobenega svobodnega kulturnega organizma, ki bi brzdal oni gospodarski liberalizem in materializem, one egoistične nagone buržuazije, ki so se po sedem svobodomiselnosti v dveh stoletjih razbohotili v najstrahotnejše izrabljanje človeka in njegovo popolno zaslužje pod razred veleplutokratov.

Kakor je Pombal skušal zatreti Družbo Jezusovo, tako meni šef sedanje španske vlade, veliki framon Azaña, da bo z razpustom jezuitskega reda utrdil svoj gnili liberalno-meščanski režim, ki plove pod lažno zastavo »socialistično mislečega svobodomiselnosti«.

Francosko zlato se vrača iz Amerike

Politična borba med irankom in dolarjem — Strah pred inflacijo v Ameriki

Pariz, 25. jan. Dolar je v zadnjem času zopet postal predmet živahnih razprav, ne samo na borzi, temveč tudi po hodnikih francoskega parlamenta in zunanega ministrstva na Quayu d'Orsay. Njegova oslabitev se spravlja v zvezo z novim dotokom zlata iz Amerike. Ti dvigi francoskega zlata pri Federalni rezervni banki naj bi se izvršili po naročilu francoskega zunanjega ministrstva, ki da je hotelo na takšen način odgovoriti Ameriki na njeno odklonitev znižanja medzaveznih dolgov.

Po naročilu Banque de France je v teku iz Newyorka deset pošiljatev zlata. Prva pošiljka 10 milijonov dolarjev je odšla pred dobrim tednom, druga 8 milijonov je prevel preteklo sredo parnik »President Harding« in tretjo pošiljko 8 milijonov so vkrcali pretekli petek na parnik »Europac«. Preteklo sredo je Federalna rezervna banka odposlala v Evropo 20. 365.000 dolarjev zlata. Od te vsote je 12.900.000 dol. namenjenih v Francijo, 4.141.000 dolarjev v Belgijo in 3.250.000 dolarjev v Anglijo. Tudi Belgijska narodna banka odteguje svoje zlato naloženo pri Federalni rezervni banki v Newyorku. Po nalogu Belgijske banke so odposlali v petek 4.500.000 dolarjev iz Newyorka. Se več! Po vestih iz ameriškega vira bo v teku prihodnjih dni prispele v Pariz iz Amerike 125 milijonov dolarjev na račun Francoske banke.

To preplavljanje zlata v tolikšni množini iz Amerike vzbuja splošno pozornost mednarodne finance. Kakor rečeno, se spravlja dotok zlata iz Amerike v zvezo s francosko politiko ali vsaj s stališčem, ki ga je zavzela Amerika glede medzaveznih dol-

gov in reparacij. Drugi zopet trdijo, da je to odgovor na grožnje ameriškega senatorja Reeda, ki je dejal, da bodo zaloge zlata Francoske banke pri Federalni rezervni banki v Newyorku zadostno jamstvo za plačilo francoskih vojnih dolgov Ameriki. Iz vseh teh razlogov je Francoska banka prelomila dogovor, ki so ga sklenili njeni predstavniki v oktobru s Federalno rezervno banko glede njenih naložb v Ameriki.

V krogih blizu vlade predvsem zanikajo, da bi se bila Francoska banka v katerikoli pogledu vezala s Federalno rezervno banko. Nikdar se Francoska banka ni odpovedala pravici, da po svoji volji razpolaga s svojim imetjem. Te svoje pravice ni nikdar porabila zato, da bi izvajala na Ameriško banko kak pritisk ali pa da bi stopila v službo francoske zunanje politike. V resnici ne gre za prodajo dolarjev in nakup zlata, temveč za dvig zlata, ki si ga je Francoska banka nabavila v Ameriki že davno poprej in ga je zdaj samo shranila pri Federalni rezervni banki. Ker nečijo Francozi večno pustiti svojega denarja v Ameriki, ga zdaj polagoma spravljajo domov.

Vsa ta pojasnila izhajajo indirektno od vlade, posnli so jih tudi listi v svojih popoldanskih izdajah, toda za bistrega Parizana, ki dobro pozna pota francoske zunanje politike, niso zadostna. Naj si bodo vzroki najnovejših dvigov zlata v Ameriki v tej ali drugi zvezi, dejstvo je, da Francozi spravljajo svoje zlato domov in da se dolarja polasča nevarna mrlica. Banque de France je namreč navezana na francosko državno politiko in najnovejša zgodovina političnih in gospo-

darskih odnošajev med Francijo in Ameriko je preveč znana, da bi mogli verjeti, da so ti dvigi zlata samo slučajni in da jih narekuje samo gospodarska politika. Saj je znano, da so Francozi na Hooverjev sunek z moratorijem odgovorili s takojšnjim dvigom svojih zlatih zalog v Ameriki in da je Hoover povabil Lavalu v Ameriko, deloma tudi iz skrbi za usodo dolarja.

Kolikor so vzroki najnovejšega priliva zlata iz Amerike tudi gospodarskega značaja, jih je treba iskati v najnovejših vesteh o pripravih Amerike na inflacijo. Napoveduje se tudi znižanje diskontne mere. Ustanovila je za Reconstruction Finance Corporation, ki naj bi s podeljevanjem kreditov pomagala industriji in šibkejšim bankam iz denarne zahte; toda ta finančni konsorcij nima potrebnega denarja. Za svoje delo bi rabil okoli 500 milijonov dolarjev; na drugi strani bi država prisiljena razpisati posojilo 2 milijard dolarjev v svrhu kritja primanjkljaja v državnem proračunu. Znižanje diskontne mere naj bi omogočilo državi nabavo denarja po nižjih obrestih. Toda vsi ti ukrepi preveč dišijo po inflaciji in zato v nemirajo lastnike dolarja.

Nekateri listi, kakor na primer »Le Temps« z neprikritim zadovoljstvom ugotavljajo, da so že same vesti o morebitni inflaciji tako škodovale dolarju, da si bodo Združene države dobro premislile preden preidejo k inflacijski politiki. Znano je, da so Francozi odločni nasproti inflaciji in da vsa njihova finančna politika sloni od Poincaréjevega režima do danes na deflaciji.

Laval

je sprejel MacDonaldovo vabilo

Anglija posreduje med Francijo in Nemčijo

London, 25. januarja. Vest, da je MacDonald povabil francoskega ministrskega predsednika Lavalu na sestanek, se v dobro informiranih krogih potrjuje. Res je tudi, da Laval ni odbil vabila, kakor pred dobrim mesecem, temveč da se mu je odzval. Angleški poslanik v Parizu lord Tyrrell je izročil vabilo ministrskemu predsedniku v petek. Kraj in dan sestanka še nista bila določena. Zelo verjetno je, da se bo sestanek vršil sredi pota med Londonom in Parizom, to je v Boulogne, in sicer še v teku tega tedna.

Angleška vlada si še vedno prizadeva, da bi našla kompromisno rešitev reparacijskega vprašanja, na katero bi pristali Francija in Nemčija. Angleške politične kroge je gladka zavrnitev novega enoletnega moratorija od strani nemške vlade iznenadila. Zanimiva so izvajanja konservativnega »Daily Mail« glede bližnjega sestanka med MacDonaldom in Lavalom ter glede postopanja nemške diplomacije. »Ni važno, piše list, ali se bo sestanek vršil v Franciji ali na Nemškem. Položaj je pretežak, da bi moglo preprečiti sestanek ministrskih predsednikov vprašanje držav. dostojanstva, to je vprašanje, kje naj se sestanek vrši. Razgovor ministrskih predsednikov je danes bolj potreben, kakor kdaj poprej. Negativni odgovor dr. Brüninga na angleški predlog, naj bi se Hooverjev moratorij podaljšal, se je zdel angleškemu javnemu mnenju nespameten. Zdaj je treba skrbno proučiti, kaj naj storita Anglija in Francija spriču zadržanja Nemčije. »Times« meni, da ni položaj tako težak, da bi zahteval uraden sestanek angleških in francoskih državnih predstavnikov; vendar bi takšen sestanek lahko pripomogel h končnemu razrešenju položaja glede reparacijskega vprašanja, ki vendar ni tako komplicirano, kakor se zdi.

Za znanimi gospodarstveniki, kakor so Keynes in Layton, ki so predlagali kompromisno rešitev reparacijskega vprašanja, in sicer s podaljšanjem moratorija, se je zdaj oglašil Josiah Stamp, eden izmed ravnateljev Angleške banke, ki je tudi podpisal Dawesov načrt. Na svojem predavanju v Hallu je Stamp izjavil, da bi bila smešna trditev,

Kar spominja kapitalistično buržuazijo na nadnaravni svet, na večne zakone morale, na resnično svobodo duha in duhovnega udejstvovanja v blagor duš, na idealni svet, ki je nasprotje gmote in gmotnih interesov, njenega plitvega materializma, to mora izginiti! Obenem misli gospod Azaña, da bo pomiril lačno in razljučeno množico, ki že celih devet mesecev zamača od liberalno-socialistične republike kruha, zemlje in pravičnega zaslužka, s tem, da ji žrtvuje cerkveni red, ki je objekt sovraštva tudi materialističnemu komunizmu. Republika se kruto vara! Jezuiti bodo obstojali dalje, po vsakem preganjanju le še bolj utrjeni; množice se bodo vrnile k Cerkvi, čurvarci idealnega svetovnega reda, ki more edini resnično zadovoljiti človeško srce in težnje; framsonska republika španske plutokracije pa bo utonila v morju novega časa in človeštvo se je bo spominjalo enako kakor vsega meščanskega liberalizma le kot največje zmote preteklosti.

da bi Nemčija ne mogla plačevati reparacij. Nemčija bi lahko plačala; toda zasebni upniki, ki so Nemčiji posodili mnogo denarja, delajo iz strahu, da ne bi svoj denar zgubili, z vsemi silami na to, da bi se vojna odškodnina črtala. Se Dawesov načrt bi se bil dal izvesti, ako bi Nemčiji pustili dovolj časa, da se okrepi. Finančni položaj držav zahteva, da se vprašanje mednarodnih dolgov razčisti.

Reparacijska konferenca bo v juniju

Pariz, 25. jan. tg. Na današnjem sestanku sta se Laval in angleški poslanik zedinila na to, da se konferenca vlad o reparacijah, ki bi se imela prav za prav začeti danes v Lausanneu, skliče šele meseca junija. V Parizu se pripisuje posebna važnost današnjim angleško-francoskim pogajanjem, kate-

rih se udeležujejo med drugimi tudi finančni minister Flandin, generalni tajnik Quai d'Orsayja Berthelot in finančni izvedenec francoskega poslanstva v Londonu. Razprava je trajala dve uri ter so govorili o angleški in francoski tezi o reparacijah in dolgovih ter poskušali spraviti obe tezi v sklad. Francozi člani so predlagali končno angleškemu poslaniku lordu Tyrrellu sporazumno formulo, katera se je takoj sporočila v London s prošnjo, da tam takoj odgovorijo. V oficioznih krogih sodijo o tem francosko-angleškem sporazumu v tem vprašanju na podlagi današnjih razgovorov zelo ugodno in upajo, da bo po tem načelnem sporazumu kmalu prišlo tudi do razgovora med Lavalom in Mac Donaldom.

Zunanji ministri v Parizu

Pariz, 25. jan. tg. Na potovanju na razorožitevno konferenco v Ženevi se je ustavilo več državnikov v Parizu, v glavnem radi hudih finančnih skrbi. Tako posebno Venezelos in Mušanov ter romunski finančni minister Argetojanu, ki je prišel iz Londona. Razen tega so bili v Parizu tudi zunanji ministri iz Romunije, Poljske, Španije in Portugalske.

66 zasedanje Sveta Zveze narodov

Manifestacije za Brianda

Ženeva, 25. jan. tg. Današnje 66. zasedanje Sveta Zveze narodov se je pod predsedstvom Pavla Boncourja začelo s tem, da se je priredila manifestacija za Brianda. Tokrat zunanji ministri vseh niso bili prisotni. Prišli so samo trije zunanji ministri, med njim novi španski zunanji minister Zulueta. Italjo zastopa ravnatelj Rosso v oddelku italijanskega zunanjega ministra za Zvezo narodov. Norveško pa pariški poslanik Colban. Tudi zastopnika Japonske in Kitajske sta nova moža, in sicer za Japonsko Sato, za Kitajsko pa poslanik Jen. Med obema je prišlo do spopada že v tajni seji, s katero se začne vsako zasedanje Sveta Zveze narodov. Kitajski zastopnik je zahteval, da naj se skliče že za danes dopoldne seja Sveta Zveze narodov radi postopanja Japoncev pred Sanghajem. Kljub odporu japonskega zastopnika se je ta seja sklicala. Prva točka dnevnega reda, to je poročilo o prometni konferenci Zveze narodov, se je morala odstaviti z dnevnega reda, ker portugalski poročevalec ni prišel na sejo pravočasno. Na dnevnem redu pa so pustili nemško-poljski manjšinski incident, o katerem so hoteli razpravljati šele na zasedanju meseca maja.

Ženeva, 25. jan. tg. Na današnji seji Sveta Zveze narodov je bilo sprejeto poročilo znanega predloga, da naj se velika več določi na nedeljo po drugi aprilski soboti. Dalje so sklenili, da se seje mandatne komisije radi varčevanja skrajšajo od 2 na leto na 1, dasi je več delegatov to obžalovalo. Po javni seji so razpravljali zaupno o demisijski prošnji generalnega tajnika, sira Drummonda.

Pariz, 25. januarja. AA. Listi pišejo o otvritvi zasedanja Sveta DN in pripominjajo, da bi utegnili priti do presenečenja, bodisi zaradi kitajsko-japonskega spora, bodisi zaradi ostavke generalnega tajnika DN sira Erica Drummonda.

»Petit Parisien« pravi med drugim, da je verjetno, da bo sir Eric Drummond ostal na svojem mestu dotlej, dokler se ne konča splošna razorožitvena konferenca.

»Journal« misli, da bodo kitajski delegatje opozorili na japonske operacije v Mandžuriji in da se bodo morda sklicevali na 15. ali 16. člen pakta Društva narodov. Toda »Petit Parisien« misli, da bo Svet DN to pot posvetil le malo pozornosti kitajsko-japonskemu sporu.

Drummond odstopil

Ženeva, 25. jan. AA. V vseh političnih krogih danes ne govorijo drugega kakor o demisiji sira Erica Drummonda. Člani Sveta DN so imeli opoldne tajno sejo, na kateri je generalni tajnik DN izročil pismo o svoji ostavki. Vsi člani brez izjeme so proslili g. Drummonda, naj spriči pomembnosti njegove odločitve za DN ne vztraja na svoji demisiji.

Draga palača Zveze narodov

Ženeva, 25. jan. tg. Komisija za zgradbo palače Zveze narodov je danes sklenila, da se gradnja palače prekine, ker se je proračun radi neprestane borbe med arhitekti zvišal skoro že za 2 milijona več, kakor je bilo prvotno predvideno. Zgradba tajništva in knjižnice, ki je že precej napredovala, pa naj se dokonča. Seklep je bil sprejet v razmerju 3:2. Manjšina je bila mnenja, da bi s prekinjenjem gradbe nastali samo nepotrebni višji stroški.

Francosko zračno brodogojstvo

Pariz, 25. jan. tg. Francoski minister za zrakoplovstvo Dumesnil je izdal naročilo za novo zgraditev štirih eskadril novih bombnih letal, katera bodo imela po 4 motorje a skupno po 1200 konjskih sil, s 5 strojniciami in 11 metalci bomb, s prostorom za 1 tona eksploziv, akceljskim radijem do 1000 km in 4000 m višine, s hitrostjo 40 km na uro in z mnogimi tajnimi bojnimi aparati.

Dunajska vremenska napoved: Nobene bistvenega izprememba.

Načrt odgovora na kraljevo prestolno besedo

Belgrad, 25. jan. AA. Na današnji popoldanski seji narodnega predstavništva je bila prečitana tale adresa kot odgovor na prestolno besedo Nj. Vel. kralja:

Vaše Veličanstvo!

Prvo jugoslovansko narodno predstavništvo je čulo prestolno besedo Vašega Veličanstva. S čuvstvom neomajne zvestobe in udanosti je sprejelo z največjo radostjo kraljevo pozdrav, naslovljen na ves jugoslovanski narod in narodno predstavništvo. Kakor Vaše Veličanstvo, tako ima tudi narodno predstavništvo trdno vero v našo veliko narodno bodočnost. To lepo vero deli z Vašim Veličanstvom tudi ves jugoslovanski narod.

Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev je od prirode v te kraje naše domovine napolnjena z deli slave in veličine, pa tudi težav, ki so ovirale in otežkočale naš narodni razvoj. V teku stoletij so imela nekatera naša plemena tudi svoje samostojne in neodvisne države. Številni in močni narodi so napadali naš narod in druga za drugo so propadale te države ter prišle pod tujo oblast in tuje gospodstvo. Pretekla so stoletja in mi smo bili brez skupne nacionalne države in brez svobode. Tvoja oblast in tvoj vpliv so težili za tem, da v teku stoletij oslabijo jugoslovanski narod in ga onemogočijo za vsako samostojno narodno življenje ter da tako na umeten način razdelijo Jugoslavijo in s tem onemogočijo svobodno jugoslovansko državno ognjišče. Toda tudi v teh razmerah je živel jugoslovanski misel v duhu miroljubnega in razkosanega naroda ter odsevala v individualni plemenski zavesti v živih čustvih o slovanem izvoru in jugoslovanskem bratstvu. Kolikor težji so bili udarci teh naših sovražnikov, toliko bolj se je krepila zavest o našem narodnem edinstvu, kakor je dozorevalo spoznanje, da misel narodnega edinstva krepi v isti meri tudi edinstvo države.

Misel narodnega edinstva in državnega združenja je postala nevsahljiv vir narodne moči in ž njjo se je našemu narodu posrečilo, da se v borbi proti tujim silam ohrani in očuva svoj lastni narodni značaj in svoje ozemlje. Iz tega vira narodnih sil in iz te dobe so drpli svoje nacionalno navdahnjenje, polet velikih misli in svojo proroško zavest največji sinovi našega naroda. To se je dogajalo v raznih časih in raznih krajih. Verovali so, da je vse, kar je v našem življenju resnično nacionalnega, ne samo srbo-hrvatsko in slovensko, marveč istočasno tudi jugoslovansko in da je duhovno edinstvo Jugoslovancov prvi pogoj njihovega intelektualnega in kulturnega napredka. Tudi v viharjih svetovne vojne so imeli vsi pravi Jugoslovanci pred očmi ta svetli politični ideal, za katerega so bile končno doprinešene žrtve in ustvarjena podlaga, kakršni ni primera v svetovni vojni.

Vaše Veličanstvo!

Naše pokolenje je največ pretrpelo, imelo pa je tudi veliko srečo, da je z Vami na čelu in pod modrim in junaskim vodstvom Vašega s slavo obovanega in neumrljivega očeta kralja Petra I. Velike Osvoboditelja uresničilo naše osvobodjenje in ujedinjenje v okviru lastne narodne države. Po stoletnih stremeljenjih največjih duhov in neštevilnih rodov našega naroda je ves naš narod z ogromnim in nepopisnim navdušenjem pozdravil prvi december 1918, ko je Vaše Veličanstvo po svobodnem izrazu volje vsega našega naroda svečano proglasilo ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno narodno državo pod dinastijo Karađorđevićev.

Notranja ureditev države bi morala ustvariti organizacijsko sodelovanje vseh delov našega naroda ter omogočiti popoln razvoj vseh narodnih sil s smotrom zdravega narodnega in socialnega napredka, in pravičnega političnega življenja. Današnji rod prelinja čustva sreče in zadovoljstva, zmage in uspehov ter ni takoj domel vseh težav, ki so mu ostale še na poti. Današnje pokolenje ni videlo, da je ostal še en sovražnik, silen in resen. Ostali so težki sledovi naše dotodanje nevednosti. Njenih sledov in razdornih dejstev ni mogla uničiti niti oslabiti velika narodna misel in smo jih tako občutili v naših pogledih in naših dejanjih. S tem sovražnikom se ni zadosti računalo in vzrok neprijetnosti in našim nacionalnem in državnem življenju je bil baš v tem. Skoro celo desetletje našega skupnega narodnega življenja je poteklo v brezplodnih in škodljivih strankarskih borbah. Tesna povezanost na poli-

tične formacije in pogled, prepleten s plemenitimi, verskimi in pokrajinskimi ideologijami, sta izzvala težka nasprotja. Velika je bila zabloda, da so vsa tri plemena mislila, da je mogoče tudi po ujedinjenju nadaljevati takšno politično življenje, kakršno je bilo v tujih ali neodvisnih nacionalnih državah. Namesto da bi se politične sile naših strank trosile za notranjo ureditev naše države v jugoslovanskem duhu, za izenačenje vse zakonodaje in za gospodarsko in socialno delo, je strankarsko delovanje prav resno ogrozilo samo državno in narodno edinstvo.

Vaše Veličanstvo!

V teh usodnih časih, ko je bila notranja razdvojenost na višku in ko se zaradi politične in idejne zmedenosti ni moglo najti nikake druge, je bil objavljen manifest z dne 6. januarja 1929, navdahnjen z modrostjo državnika, hrabrostjo junaka in toplino iskrenega rodoljuba. Če ga ocenimo danes, se nam predstavlja ne samo kot akt politične potrebe, temveč pravnost kot akt logične in zgodovinske nujnosti. Rešitev države je njegov vrhovni zakon. In vsa državna ureditev se izvaja in spreminja z ozirom na potrebe in interese države in naroda. Ustava z dne 28. junija 1921 ni več odgovarjala stvarnim potrebam narodnega življenja, ter je izgubila svojo moralno podlago, ki daje zakonom življenje in je zaradi tega prenehala možnost, da bi ostala tudi v bodoče osnova pravnega reda v naši državi. Ravno tako ni bilo mogoče rešiti krizo v parlamentu in sprejeti novo ustavo, ki bi upoštevala v desetih letih zbrana izkustva. Preostala je samo še pravica in dolžnost Vašega Veličanstva, da izvršuje visoko nalogo zaščitnika narodnega in državnega edinstva in vrhovnega varuha jugoslovanskega naroda reši državo iz kaosa. Srečna je usoda našega naroda, da je na jugoslovanskem prestolu našel Vaše Veličanstvo, voljno in odločno, da po tej edini mogoči zakoniti poti k našemu političnemu preporodu izvrši svojo zgodovinsko misijo.

Narodno predstavništvo smatra za svojo dolžnost, da izkaže čast tudi narodu. Po prirojenem čutu, da najde v najtežjih časih pravo pot, je razumel jugoslovanski narod, da je genij naše zgodovine spregovoril z besedami Vašega Veličanstva, ko je bilo treba ohraniti teritorialno, kulturno in duhovno edinstvo naše domovine.

Popolnoma pravilno razumevajoč pobudo Vašega Veličanstva za sklep z dne 6. januarja 1929 je narod kakor en mož sprejel z navdušenjem in zrelostjo, ki bi delala čast tudi narodu z mnogo večjo politično tradicijo, novi pravci in postal prvi in najboljši sodelavec pri velikem delu, ki ga je bilo treba nadaljevati. Narod je politiko Vašega Veličanstva sprejel kot svojo in postal njen faktični nosilec.

In kakor je sprejel narod v državi, tako so pozdravili tudi vsi naši prijatelji v inozemstvu toplo rešilni čin 6. januarja.

Kraljevska vlada, kateri je v novih razmerah Vaše Veličanstvo zaupalo voditi posle najvišje državne uprave po intencijah Vašega Veličanstva, je sprejela nase dolžnost, da s hitrimi in primeranimi ukrepi takoj pristopi k zboljanju državne administracije na vseh poljih kakor tudi k obnovi političnega življenja. Držala se je pri tem načela popolne zakonitosti, pravice in enakosti, upoštevala pri tem ne samo interese službe in države, temveč negujoč v duhu edinstva tudi slogo, enakost in ravnopravnost vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev. Z ozirom na te visoke cilje in pravična načela je vršila kraljevska vlada svoje delo in hitro so se začeli pojavljati zaželjeni uspehi na vseh poljih. Doseženo je bilo spoštovanje državnih zakonov in državne avtoritete s strani vseh državljanov, uvrščen je bil ugled države v inozemstvu. V želji, da počiva naša država na čvrstih osnovah pisanega prava so bili sprejeti številni zakoni na vseh področjih državne uprave, na katere smo željno čakali že od samega ujedinjenja. Ti zakoni so čvrsti in zanesljivi temelji za nadaljnji razvoj našega državnega življenja ter dajejo naši državi obeležje edinstvene državne uprave v popolnem smislu te besede. A zakon o Sokolu kraljevine Jugoslavije bo posebno služil fizičnemu in etičnemu preporodu in duhovnemu zbližanju. Zakon o imenu in razdelitvi države na upravna področja z dne 3. oktobra 1929 ima zgodovinski pomen. Po njem je naša država dobila ono ime, ki v polni meri odgovarja pojmu zedinjenja.

Anketa o znižanju stanovanjske najemnine

Belgrad, 25. jan. I. V prostorih Delavske zbornice se je danes vršila obširna anketa, ki jo je sklicalo ministristvo za socialno politiko in narodno zdravje o vprašanju pocenitve stanovanj. Delegacije so prišle v nenavadno močnem številu iz vseh krajev naše države. Posebno močna je bila slovenska delegacija, kateri so se pridružili še nekateri narodni poslanci. Za temelj so vzeli tudi anketo, ki se je začela v Ljubljani ter razne naredbe banske uprave v Ljubljani za omiljenje stanovanjske krize. Udeležili so se je vse obrtne, trgovske in industrijske zbornice, borze dela, trgovski gremiji, inženjerska društva, Zveza bančnih zavodov, zveze gradbenikov, zveza hišnih posestnikov itd. Konferenco je vodil načelnik socialnega ministristva Hofmanovič, ki je tudi čital referat, ki naj služi za temelj nadaljnjih razprav. V svojem referatu je Hofmanovič podčrtal sedanjí položaj, ko vse cene padajo, ko se vse plače zmanjšujejo, ko neusmiljeno vlada po vsem svetu gospodarska kriza, najemnine pa ostajajo nespremenjene. Na tisoče novih stanovanj se je sezidalo. Nič ne pomaga, najemnine še vedno rastejo, kakor da bi se vse zaklelo, da se mora hišnim posestnikom pomagati, da oni edini zdaj nosijo dobičke od padanja cen na življenjske potrebe, na drugi strani, da se izognejo vsakim žrtvam. Res je sicer, da so državne in lokalne datjve danes velike, res je tudi, da se danes za isti denar nudi tudi večji komfort, toda resnica je vendarle ostala, da vlada nemoralno soglasje med najemninami in med indeksom cen za ostale prideleke. Nadalje je prečital Hofmanovič dekret banske uprave v Ljubljani od 19. decembra, ki je bravem »Slovenec« podrobno znan. Tam se zahteva razdelitev stanovanj v tri kategorije. V prvi naj bi se za sobo zahtevalo od 80 do 150 Din, v drugi od 150 do 250 Din, v tretji pa od 250 do 350 Din. Nadalje se zahteva, da naj ona stanovanja, ki kratkoročno prazna več kot en mesec, občinske oblasti kratkoročno oddajo na svojo roko po maksimalnih cenah. Tudi de-

kret od 27. decembra je bil prečitan v celoti in Hofmanovič je čestital Slovence, da so oni prvi pokrenili to vprašanje in na svojem ozemlju že napravili korake, katerim bodo sledile tudi ostale banovine.

Zlasti v Belgradu je povzročila vest iz Ljubljane veliko vznemirjenje. Najemninsko vprašanje je najbolj pereče vprašanje v vsej državi. Nekevilno so v Belgradu prazna stanovanja. Tako ostajajo mesece in mesece ta stanovanja prazna, ker imajo hišni posestniki možnost, da kljubujejo vsakemu pritisku. Ta anketa naj ustvari zdrave temelje za neobhodno potrebno reformo, ki bi prinesla olajšave v vsa naša jugoslovanska mesta v korist srednjim in nižjim slojem. Sarajevski zastopnik in zastopnik splitske mestne občine sta oba podčrtavala v svojih govorih zelo zanimive in koristne predloge, da naj bi namreč podnajemniki plačevali samo ono najemnino, ki jo hišni posestniki javljajo davčnim upravam. Iz tega bi sledilo, da so hišni posestniki tudi na tem polju iskali dobička po nekaterih mestih. Nato so nastopili nekateri zastopniki Zveze hišnih posestnikov, ki so dokazovali, kako velikanska bremena morajo nositi in kako bo treba dolga desetletja amortizirati razna posojila, ki so jih najeli od raznih bank. Maks Lilje iz Ljubljane je opozoril konferenco, da so ravno srednji sloji najštevilnejši element v naši državi, ki veliko pričakuje od te ankete, kajti oni so nezadovoljni in želijo, da se nekaj ukrene, da se bodo njihova bremena vsaj nekoliko olajšala. Sprva se je mislilo, da bodo hišni posestniki sami toliko uvideli in da bodo sami znižali cene stanovanj, toda pričakovanje je bilo zaman. Kjer manjka osebna uvidenost, tam naj nastopi solidarna sila, in če se to ne bo pomagalo, naj brani država svoje državljane pred izkoriščanjem svojih lastnih sožupanov. Ivan Tavčar, ki zastopa Ljubljano, zahteva od države, da naj onemogoči na vsak način spekulacije z zemljiško rento in da naj one-

Znamenita poslanica španskih škofov

Smernice španskim vernikom za nove razmere

Za novo leto je izdal celokupni španski episkopat skupno pastirsko pismo na španske katoličane, ki predstavlja znamenito zgodovinsko listino v življenju španske cerkve. Pismo je izredno obširno. Uvodoma ugotavlja, da je po proglasitvi nove ustave nastopil nov položaj, nasproti kateremu morajo škofje zavzeti stališče in vernike poučiti, kako naj se v bodoče ravna.

Nato se peča pismo z ustavo samo in ugotavlja, da določbe, ki se tičejo verskih vprašanj, ne izpolnjujejo niti najmanjše mere zahtev, po katerih se spoštuj verska svoboda. Svete pravice cerkve se na težak način kršijo in cerkev se izključuje iz javnega in dejavnega življenja naroda, iz postav, vzgoje mladine in celo iz družinskega občestva. Cerkev se ne priznava niti tista svoboda in tisto splošno pravo, ki ga uživa vsak državljani in vsaka organizacija, marveč se podreja izjemnim in omejevalnim določbam in predpisom. Vsem združenjem, celo najbolj subverzivnim je priznana svoboda, samo cerkvenim redovom ne. Svoboda pouka je za vse zagotovljena, toda v šoli je obvezen laicizem. V zakonskem pravu je država posegla na področje cerkvene suverenosti.

Tretji del pastirskega pisma na slovesen način povzema protest španskih škofov proti novi ustavi: »Javno in notarično proglašamo s tem odločen protest in obsodbo episkopata proti jurističnemu napadu, ki se je z ustavo izvršil proti cerkvi; in obenem proglašamo pravico, da se vse to zakonodajno popravi, katera pravica ne more zastareti in katero zahteva razžaljeno dostojanstvo vere in splošna blaginja španske družbe.«

Posebno znamenit je četrti oddelek, ki določa katoličanom smernice za ravnanje nasproti novi oblasti. Škofje pozivajo katoličane na lojalno sodelovanje v državnem in javnem življenju, podarjajoč: »Deber katoličan mora biti ravno na podlagi svoje vere najboljši državljani, zvest svoji domovini, lojalno vdan — v območju njenega pravosodstva — zakonito urejeni državni oblasti, pa naj je vladavinska oblika kakoršnikoli.«

Potem sledi temeljni odstavek za stališče španskih katolikov nasproti novemu sistemu: »Cerkev, čuvarica najdoločnejšega in najvišjega pojma politične suverenosti — saj jo izvaja iz Boga, izvira in temelja vsake avtoritete — neprestano zahtuje, da je prebivalstvo dolžno obstoječi oblasti spoštovanje in pokorščino, in to celo tedaj, če oblastniki in zastopniki svojo oblast proti njej zlorabljajo. V tem lojalnem duhu, ki je atribut kristjana, bodo španski katoličani državno

oblast v obliki, v kateri de facto obstaja, spoštovali, in v območju ustanovljene zakonitosti izvrševali vse pravice in dolžnosti dobrega državljana. Toda pri svojem ravnanju pa morajo imeti pred očmi: velevažno razliko, ki jo moramo delati med obstoječo oblastjo in pa »zakonodajac«. Ta razlika je tako očita, da ne more nihče prezreti, kako more biti pod režimom, katerega oblika utegne biti najboljša, zakonodaja zaničevanja vredna, in kako more biti obratno pod režimom, katerega oblika je zelo nepopolna, zakonodaja izvrstna. Če sprejemamo režim, to torej še v nobenem oziru ne pomenja odobravanja in še manj pokorščine nasproti zakonodaji, v kolikor je v danem slučaju v nasprotju z božjim zakonom in cerkvi. Zato bo verska in državljanska dolžnost vseh katoličanov, ne da bi zmanjšali ali oslabili spoštovanje, ki so ga dolžni obstoječi oblasti, da se stalno prizadevajo in uporabijo ves svoj vpliv, da nadaljno zlorabo zakonodaje ustavijo in dosedaj izdane krivične in škodljive zakone izpreme v dobro; to pa v zanesljivem prepričanju, da podajo s takim poštenim in modrim ravnanjem dokaz pametne in dejavne domovinske ljubezni, ne da bi jih mogel obložiti tudi le sence kake sovražnosti nasproti oblasti, ki jim je poverjeno vodstvo javnih zadev.«

Nato daje pismo podrobna navodila za ureditev verskega življenja, za varovanje roditeljskega in cerkvenega vzgojnega prava ter kanoničnega in zakramentalnega zakona. V nadaljnjem odstavku obravnava kratko stališče cerkve nasproti strankarski politiki. Cerkev ni v nobeni zvezi s političnimi strankami. Treba je politiki, ki loči, premagati z vero, ki zedinjuje. V dobah, ki so posebno važne za javno blaginjo in posebno, če zadene cerkev ali ji grozi velika škoda, je neizogibna dolžnost vseh katoličanov edinstvo ali vsaj skupna praktična akcija, pa naj pripadajo katerikoli stranki. Slednjic poziva pismo katoličane, naj podpirajo katoliški tisk po svojih najboljših močeh.

To pastirsko pismo španskih škofov ostane v španski in svetovni zgodovini daleč viden mejnik, ki bo pričal proti vsem, ki klevčejo katoliško cerkev, da je reakcionaren in protidržaven element v državah in narodih.

Papežev protest

Vatikan, 25. jan. AA. Papež je v svojem govoru, ki ga je imel na kongregaciji cerkvenih redov, protestiral proti izgonu jezuitov iz Španije.

Edinstven slučaj v politiki

Angleški ministri lahko glasujejo proti vladi — Pred čisto strankarsko, konservativno vlado

London, 25. jan. Ž. Trenotno je z neobičajno potezo bila odstranjena grožnja vladna kriza. Vlada je v svojem poročilu pozvala ministre, ki se ne strinjajo s poročilom ministrskega pododboru o uredbi zaščitnih carin, da svoje mnenje svobodno izrazijo in po potrebi glasujejo proti takemu vladnemu predlogu. Smatra se, da bo nastopila latentna vladna kriza, čim se bo parlament sestel. Nesporazumi, ki so nastali med člani MacDonaldovega kabineta, niso osebnega niti strankarskega značaja, ker gre tu le za osnoven princip politično-gospodarske strukture Velike Britanije. Ko je gospodarska depresija zavzela tak obseg, da je bila v vprašanju moč Velike Britanije, je MacDonald sestavil vlado narodne koncentracije, ali za sodelovanje s konservativci je bilo potrebno, da laburisti in liberalci zapustijo princip svobodne trgovine in najdejo kompromis med principom in politiko, ki so jo zagovarjali konservativci. S tem je bil razbit tradicionalni sistem strankarskega ravnotežja v Veliki Britaniji. Posledice so bile težke. MacDonald je s Snowdenom in nekaterimi laburističnimi poslanci ostal osamljen. Njega in njegove tovariše je laburistična stranka žrtvovala, ker se ni hotela odreči principa svobodne trgovine. Liberalci so se pri tem vprašanju razdelili. Lloyd George je ostal nekompromisni pobornik tega principa, večina liberalcev pa je ostala kompromisna. Nato je MacDonaldova vlada izvedla volitve, pri katerih so konservativci izšli kot zmagovalci, laburisti pa so bili razpolovljeni, toda so kljub temu še vedno bojevali borbo proti narodnemu bloku oziroma konservativcem. Tudi Lloyd George je napravil isto, čeprav so za njim stali v parlamentu samo 4 poslanci.

MacDonald je z nekaterimi svojimi prijatelji ustanovil maloštevilno skupino narodnih laburistov. Liberalci siru Simona in Herbertu Samuelu so istotako sestavili dve skupini, ki obenem z narodnimi socialisti sodelujeta v vladi narodnega bloka, vendar pa tudi med njimi obstojno nasprotstvo v tem, kaj se sme konservativcem dopustiti, da izvedejo protekcionistično politiko, in kako visoke smejo biti carinske bariere, ki naj bi obkolile Anglijo. Konservativci, ki imajo v parlamentu dvotretjinsko večino, dosledno izvajajo strankarsko propagando. Seveda je s tem položaj narodne vlade zelo omajen. In čeravno delajo konservativci, kar se jim ljubi, vendar nočejo prekiniti z MacDonaldom in liberalci, ker bi s tem morali prevzeti tudi del odgovornosti za eventualen neuspeh vlade. Poleg tega pa skušajo napraviti zmedo v vrstah narodnih laburistov in liberalcev. Opozicija

Lloyd Georgea in Landesburyja je ostro napadla vlado zaradi objave, da kljub nesporazumu ni vladne krize. Lloyd George temu poročilu sploh ne more verjeti in smatra, da je MacDonald napravil novo revolucijo v britanski ustavi.

V političnih krogih mislijo, da bo prišla sedanja vlada v teku meseca februarja v težko krizo, ker bodo ministri, ki bodo glasovali proti uvedbi novih carin na živila in sirovine morali odstopiti. V tem slučaju bo vlada narodnega bloka najbrže zamenjala čisto konservativna vlada. Ni izključeno, da se bo MacDonald v tem slučaju pridružil konservativcem, Snowden pa bo z dvema laburističnima ministroma prestopil v opozicijo. Stališče, ki ga zastopajo liberalci Simonove skupine, je enako stališče Snowdena, medtem ko so liberalne skupine Herberta Samuela pripravljene na kompromis s konservativci. Ni izključeno, da bodo slednji ostali v vladi in se morda celo fuzijonirali s konservativci.

Japonci ogrožajo Sanghaj

London, 25. jan. tg. Tekom 24 ur se računa s tem, da bodo Japonci zasedli Sanghaj. V pristanišče je prišlo zopet 5 bojnih ladij. Zbranih je že 1400 japonskih vojakov. Ker je pri transportu municije nastala slučajna eksplozija, so mnogi mislili, da Japonci že obstreljujejo mesto.

Tokio, 25. jan. AA. Iz Kupančeva v Mandžuriji poročajo, da so kitajske čete sestrelile neko japonsko letalo. Japonski oficir in narednik, ki sta bila v letalu, sta zgorela.

Francija oborožuje Japonce

Pariz, 25. jan. Ž. Francoske banke so dale Japonski posojilo v znesku 800 milijonov frankov. Ta znesek pa ostane v celoti v Franciji, ker morajo Japonci plačati razne dobave orožja. Zadnje tri mesece je bilo pri tvrdki Schneider-Creuzot nameščenih novih 55.000 delavcev.

Državni svet

Belgrad, 25. januarja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog predsednika min. sveta so postavljeni za člane državnega sveta: Dr. Dj. Supilo, bivši minister, dr. Pavle Čubrovič, univ. docent v pok., Dragiša Leovac, načelnik ministristva za agrarno reformo v pok., Anta Perković, okrožni inšpektor v pok., Vojislav Nikolić, veliki župan v pok., Sibir Tavrič, sodnik uprav. sodišča v Belgradu, Božidar Damjanović, sodnik uprav. sodišča v Belgradu, dr. Slavica Črbler, sodnik banskega stola v Zagrebu in Luka Pistelič, bivši višji svetnik ministristva.

Zagreb, 25. jan. Ž. V prostorih Gostilničarskega društva je bil danes važen sestanek gostilničarskih in hotelirskih društev iz dravske, savske, zetske, vrbanske in primorske banovine. Iz Ljubljane se je udeležil konferenca Anton Dečala in Josip Povoljni, prisotni pa so bili tudi delegati iz Dubrovnika, Splita, Banja Luke, Novega Sada in Zagreba.

Jubilej plemenitega sejalka

Ribnica.

60 letnik g. župnik Tomaž Zabukovec na Robu je obhajal svoj jubilej te dni in obenem 25-letnico svojega pastirovanja na Robu. Skromni jubilej je namerjal na tihem sam zase preživeti izredni življenjski dogodek, a hvaležno ljudstvo, ki uživa že četrto stoletje delo njegove nesebične delavnosti in plemenite ljubezni, je jubilara zvalilo v društveno dvorano, ki je njegova ustanovitev in se mu tu poklonilo, zagotavljač mu svojo hvaležnost, udanost in zaupanje. Staro in mlado je nastopalo, da izkaže plemenitemu jubilaru svoje hvaležne sree.

G. Zabukovec je to zaslužil. V najburnejših časih je vztrajal moško na svojem mestu, ko so takratni hujski ogrožili v letih 1918, in 1919, celo njegovo življenjsko varnost. Ko je v vojnem času siromašna župnija vzdihovala v pomanjkanju vsega, g. župnik je žrtvoval mnogo, da je siromakom pomagal. Kremenit značaj ni klonil nikdar, četudi je prišlo in prihaja nanj veliko preizkušenj. Poleg vsega pa se vzgledno oskrbuje terensko najtežje župnijo v dekaniji Ribnica. Spontan nastop ljudstva je presenetil jubilara, a naše ljudstvo tiho sprejema semena plemenitega sejalka v svoje sree, zato sadovi ne izostanejo, katerih želimo g. jubilaru, da bi jih še mnogo doživel med vrlimi, hvaležnimi Robarji.

Zlat jubilej cerkvenega pevca

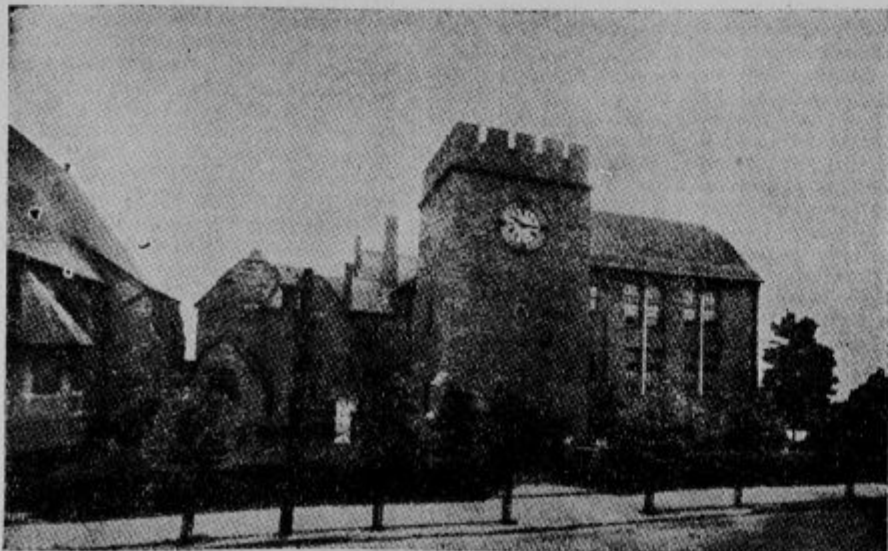

Ribnica, 25. januarja.

Letos meseca februarja poteče 50 let, odkar je začel sodelovati kot pevec pri raznih cerkvenih in prosvetnih zborih na naši deželi, takrat 15 letni Fortunat Klinar, rojen 1867 v Kropi na Gorjanskem. V domačem kraju je prepeval celih 10 let. Pozneje je postal deželni dacev v Litiji, odtam je bil prestavljen v Stari trg pri Poljanah, kjer je prepeval samo eno leto. Končno se je preselil v Ribnico na Dolenjskem, kjer se z vso vno udeležuje cerkvenega petja do danes že celih 36 let.

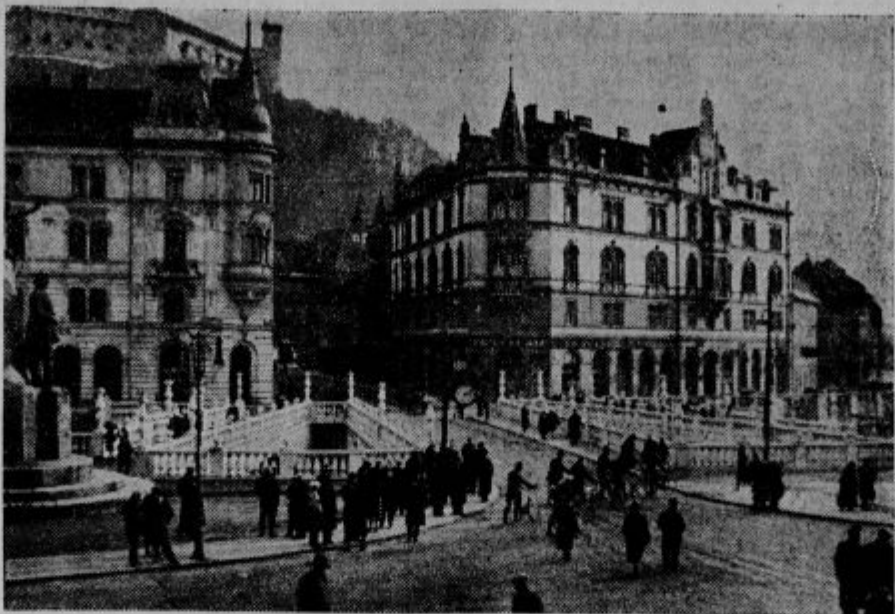
Iz svoje dolge pevke dobe zna jubilar marsikaj zanimivega povedati. Ker tiskanih not skoraj ni bilo, s prepisovanjem pa so bile zvezane težave, so si pevci pomagali na ta način, da so se toliko časa učili, dokler ni šlo na pamet, pozneje pa so rabili listke samo z besedilom. Šele, ko je Mohorjeva družba izdala Aljažev pesmarico, so se učili po notah, ki so jih imenovali »sekirice«. In so se pevci kaj radi pobahali: »Danes smo jo pa po sekiricah uredili«.

Še druge zanimive stvari zna gospod Fortunat pripovedovati iz prejšnjih časov, ko so po nekaterih krajih cerkveni pevci koledovali. Tako imenovani »koledniki« so šli okrog Novega leta dan po boljših hišah, kjer so zapeli kolednico. Tam so jim dobro postregli, pa tudi kak »finfar« ali celo »cenar« jim je priletel v žep. Ljudje so bili s pevci in takratnim petjem hudo zadovoljni. Vse drugače pa je bilo, ko se je uvedlo v cerkev strogo cecilijansko petje. Takrat so začeli z latinskimi našami, kjer se večkrat ponavlja Kirije eleison. Ljudem ni bilo to petje nič kaj po volji, in so morali pevci s pevovodjem slišati marsikako trpko zbadljivko; navadno je rekel ribniški kmet pevcu, če sta se skregala: »Kaj boš ti kurji lajzoni! Toda naše brihtno ljudstvo je kmalu začelo umevati lepoto cecilijanskega petja in umetelnega petja sploh. V Sodražici se je ustanovilo pevsko društvo »Glasc«, in naš jubilar je bil prvi, ki je začel hoditi k pevskim vajam iz Ribnice v poldrugeto uro oddaljeno Sodražico. Tako se je pevka umetnost v modernem duhu začela razširjati po naši dolini in naš Fortunat je s svojim globokim basom pridobil pevcem veliko simpatijo. Jubilar je v svojem 35. letu še vedno istega vedrega in šaljivega duha ko v mladosti. Kaj rad se domisli in zapoje kako staro pesem, ki je med nami že pozabljena. Nekoč je organistu zagrozil: »Če ne boste pri mojem pogrebu zapeli, pa bom iz truge skočil!« Želimo, da bi vrli naš pevec še dolgo pel na našem koru v čast Bogu in nam Ribničanom v ponos!

Slavna cerkev sv. Marka Ev. v mestu Mc Kees Rocks (Pa) v Severni Ameriki je ena najlepših farnih cerkva naših slovanskih izseljencev. Župnija je sicer v pretežni večini slovaška, prebiva pa v njej tudi precej Slovencev. V to pokrajino so se Slovaki in Slovenci prišlišli že pred štiridesletimi leti. Ker so bili brez duhovnika in šole, so pričeli zbirati darove in po petnajstih letih zbrali lepo vsoto, s katero so zgradili božji hram, župnišče in lepo šolo. Med njimi so delovali tudi Slovenci, precej časa je župnikoval Jože Vrhunc, ki ima največ

Poskusna obremenitev franciškanskih brvi

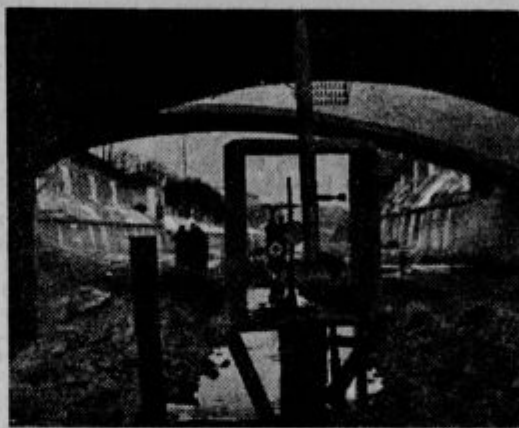
Ljubljana, 25. jan.

Davi so že na vse zgodaj začeli pripravljati vse potrebno, da preskusijo novozgrajeni brvi v franciškanskem tromostovju. Poskusiti je bilo namreč treba, koliko se oba mostova povešata, če se zbere na njih toliko ljudi, kolikor jih more nanje v slučaju največje gneče. — Pod vsakim izmed železobetonskih svodov so v sredi in ob prvi in tretji četrtini svoda pribili dolge vertikalne late, ki so s svojimi spodnjimi konci segale v provizorno narejeno ohišje, v katerem so namestili merilne instrumente. Merilni instrumenti so stali na dnu ohišja in se z ostro konico dotikali spodnjega roba late. Če bi se torej most začel povešati, bi lata pritiskala vedno bolj na konico, ki bi se vdajala in tako potiskala po posebnem vzvodnem sistemu kazalec po kazalu instrumenta, ki kaže premike do 1/100 mm natančno.

Merjenja je vodil univ. prof. dr. A. Král ob navzočnosti gener. inspektorja za regulacijo Ljubljane g. Sbrizaja. Potrebna opazovanja z znamenki pa so izvršili akademiki-tehniki. Ko so bili vsi merilni instrumenti postavljeni in uravnani, so začeli delavci dovažati na obe brvi gramoz, ki so ga nasipali do višine 30 cm, kar odgovarja teži 500 kg na 1 kv. meter. Ker merila obremenitvi ploskvi obeh brvi približno po 45 kv. metrov, so zvozili na oba mostova po 22.000 kg, kar odgovarja teži množice, ki bi se lahko nagnetla na most.

Ko so začeli delavci voziti s samokolnicami gramoz na brvi, so se polagoma začeli premikati kazalci merilnih instrumentov in tako kazali, kako se mostova z rastočo obremenitvijo povešata. Ko je bila maksimalna možna obremenitev mostov dosežena, sta kazala v sredi svoda, torej ob tečaju oboka nameščena instrumenta največji poves, ki je znašal pol milimetra. Če upoštevamo, da je pri razpetini 23 m, kakršno imata ti dve brvi, maksimalni dovoljeni poves 7 mm, je to zadostno znamenje za sigurnost mostu. Sicer pa ni ta tako malenkostni poves nič čudnega, če pomislimo, da je samo v vsakem svodu okrog 50 kub. metrov železobetona, kar znese 120.000 kg, vertikalno zidovje in horizontalna plošča na svodu pa zopet toliko, tako da tehta most najmanj 240.000 kg. Proti tej orjaški teži seveda 22.000 kg ne zaleže dosti.

menje za sigurnost mostu. Sicer pa ni ta tako malenkostni poves nič čudnega, če pomislimo, da je samo v vsakem svodu okrog 50 kub. metrov železobetona, kar znese 120.000 kg, vertikalno zidovje in horizontalna plošča na svodu pa zopet toliko, tako da tehta most najmanj 240.000 kg. Proti tej orjaški teži seveda 22.000 kg ne zaleže dosti.

Vse drugače pa se je pri poskusni obremenitvi obnašal na novo postavljeni stari čevljarski most za bolnišnico, ki se je pri polni obremenitvi povesil za celih 18 mm. To je seveda razumljivo, ker je železna konstrukcija mnogo bolj prožna, kakor pa železobetonska. Seveda je jasno, da je most prešel takoj zopet v staro lego; kakor hitro je obremenitev popustila.

V prvih popoldanskih urah je bila poskusna obremenitev končana in delavci so zopet zvozili gramoz z mostov, ki sta se tako dobro držala.

„O priliki krvavega spopada med delavci in upravo rudnika Resava“

Poročilo tajnika Delavske zbornice v belgrajski „Politiki“

Belgrad, 23. januarja.

Današnja »Politika« prinaša izpod peresa g. Milorada Beliča dolgo poročilo o razmerah v rudniku »Resava« z naslovom: »Ob priliki krvavega spopada med delavci in upravo rudnika Resava.« G. Milorad Belič, namestnik tajnika Delavske zbornice v Belgradu, v tem članku razkriva socialne razmere resavskih rudarjev, med katerimi je tudi mnogo Slovencev. Pričnanje tako-le:

»Politika« je 19. januarja prinesla kratko poročilo o težkem in krvavem spopadu na rudniku Resava, last N. Jočića in sina, ki se je dne 12. zgodil med delavci in upravo rudnika. Čeprav je poročilo nepopolno, je vendarle v splošnem točno, izvzemši stavka, kjer je rečeno, da je do uboja prišlo v medsebojnom tepežu med rudarji. Zaradi tega resnici na ljubo in zaradi pravičnega in čim popolnejšega poročanja naši javnosti o tem slučaju, kar je v javnem interesu, prosim, da se objavi sledeče:

Ko je bilo nedavno v javnosti slišati opravičene in odločne besede proti pretiranemu izkoriščanju rudarjev v rudnikih v Srbiji in proti nečloveškemu postopanju z njimi, so se gospodje rudarski lastniki čutili globoko prizadeti, zamerili so nam in izjavljali se pripravljene, svoje razmere z delavci na lep način in prijateljsko urediti ter vsako upravičeno pritožbo delavcev vpoštevati. Če-

prav rudarji niso mnogo verovali takim »prijateljskim« izjavam rudarskih gospodarjev, ker jim je bila preveč dobro znana njihova »prijateljska« naklonjenost rudarskim delavcem, ki so je pogosto pokazali celo z batinami, so se vendarle zadnje čase omejili na to, da po svoji rudarski organizaciji, s pomočjo delavske zbornice in rudarskega oddelka pri ministrstvu za gornice in rudnike na redan in »lep način« zahtevajo varstvo pred samovoljnim postopanjem z njimi. V ta namen so doslej pošiljali številne delavske pritožbe z verodostojnimi podatki. In kakšen je bil uspeh teh pritožb, teh prošnji?

Rudarski lastniki so vse to prešli z omalovaževanjem, še več, s svojim postopanjem so šli še dalje ter vedno bolj slabšali še itak težki in bedni položaj rudarskih delavcev. To najboljše dokazuje slučaj z rudnikom Resava v selu Bare, čigar poblaščenec je Nikola Jočić in sin. O razmerah v tem rudniku je pred kratkim moj tovariš in prijatelj Luka Pavičević, tajnik Delavske zbornice, objavil naravnost poročajoče gradivo, javno obtožujoč upravo rudnika Resava, ki pa na vse to modro molči. Iz tega gradiva, med drugim razvidno, da je uprava tega rudnika uvedla režim stalnega prikrajševanja plač. To je delala najprej na ta način, da je ene delavce odpustila, a druge namajala, potem pa tudi tako, da je delavcem obljubovala večje plače in večje akordne cene, na koncu meseca pa jih izplačevala manjše. Tako je uprava rudnika po javnih borzah dela v Ljubljani in Zagrebu najemala delavce z obljubo dela in plače. Ko pa so delavci prišli tja, so dobivali težje delo, kakor je bilo pogojeno, in manjšo plačo, kakor jim je bila obljubljena. Ko pa so se delavci pritoževali in so posredovalnice za delo odklonile nadaljnje posredovanje, je uprava rudnikov po svojih agentih najemala delavce in z njimi na isti način postopala. Tako so bile od uprave rudnika ali njenih agentov — to je vse eno — prevarjene cele skupine delavcev ter so prišli na breme borz dela, delavskih zbornic in države, ki so jim morale omogočiti vrnitev na njihove domove.

Medtem, ko je uprava rudnikov tako brezobzirno prikrajševala delavcem njihov zaslužek, jim je na drugi strani na brezdušen način prodajala za drag denar življenjske potrebščine iz svojih skladišč. Tako je skladišče uprave rudnika rudarjem prodajalo kilogram soli po 10 Din! Medtem pa v belgrajskih trgovinah prodajajo sol po 3 Din za kg. Torej nič manj ko za 233 odstotkov dražje!

Vse to pa je nadkrilil najhujši izum uprave teh rudnikov. Ni jim bilo dovolj, da se jim je poročilo, da so morali delavci delati za zelo bedno in mizerno plačo. Zadnje čase so namreč skoraj popolnoma prenehali izplačevati delavske plače v državnem denarju in so izplačevali delavce z denarjem, ki so ga sami tiskali, a s katerim so mogli delavci kupiti samo to, kar je bilo na prodaj v skladiščih uprave rudnika, ali pa pri trgovcu, katerega je sama uprava rudnikov označila in ki je, to se razume, prodal po ceni, kakršno je določila uprava rudnikov. Na ta način je bilo rudarjem, katerih družine žive skoraj vse izven rudnika, bodisi v bližnjih vaseh ali pa v oddaljenih krajih, popolnoma nemogoče samo eno paro od svoje plače po-

slati domov svojim družinam, ker državnega denarja enostavno sploh dobivali niso. Da bi pa bila ironija takega postopanja popolna, so rudarjem v gostilni odprli kredit, da z »denarjem« uprave rudnikov lahko pije kolikor hočejo. Kar je pa pri vsem tem najhujše, je to, da tudi delavcem, ki zapuščajo službo in odhajajo z rudnika, tudi izplačujejo zaslužek z ničevrednim »denarjem« rudniške uprave. Tako je pred poldrugim mesecem ob obračunu uprava tega rudnika izplačala na ime krvavo zaslužene plače 16 rudarjem (ki jih g. Milorad Belič po imenu naštevava in med katerimi je tudi neki Jurij Kalin, očitno Slovenec! Op. uredništva) v državnem denarju 2.400, v rudniškem »denarju« pa 10.500 Din.

Na tak način in s tem »denarjem« izplačujejo delavce na rudniku Resava že štiri mesece. Ko pa je bila mera zvrhama, je dne 12. ob izplačevanju prišlo do težkih spopadov med delavci-rudarji in upravo rudnika. Ker delavci z boni niso mogli plačevati niti svojih največjih potreb, kaj še le, da bi odplačevali svoje dolgeve, so se delavci odločili, da na plačilni dan 1. tega meseca zavrnejo nadaljnje prejemanje bonov, kar so tudi storili in upravičeno zahtevali, naj se jim zaslužek izplača v državnem denarju.

Rudniška uprava je skušala delavce prisiliti, da bi še nadalje prejemali njene bone namesto državnega denarja. V takem ozračju razburjenja pri delavcih ni čudno, da so se tedaj zgodili neredi in da je pri tej priliki bil ubit rudar Lazar Vasić iz sela Tropanje pri Svilajncu, ki zapuščala ženo in dva otroke. Pozneje je, kakor trdijo delavci, umrl v bolnišnici še drugi težko ranjeni delavec, medtem ko so tri težko ranjene prepeljali v bolnišnico, kjer se zdravijo.

Belokrajinske težave

TI TATOVİ TATINSKI

V sredo 20. januarja je hitela od vasi do vasi novica: Tatovi so bili v »goric«. Vse zidavnice so odprte, ključavnice potrte, žganje pokradeno, steklenice razbite. In še vsakovrstne lopovščine so si pripovedovali. Zato je hitel vsak gledat, kako je v njegovi zidavnici in okrog nje.

Res so našli 14 zidanic v »Novi gorici pri Drasitih«, po katerih je to noč gospodarila tatinska golazen, deloma hudomušno nagajiva, deloma tatinsko škodljiva. Kot kaže, so bili umovni domačini, ki so vsekako v večji tolpi gospodarili od zidavnice do zidavnice. Najprej so se tja v eni zidavnici dobro napili, potem pa so šli na delo, da pokažejo svojo moč, čes, da jim niso nobena vrata dovolj močna. Mimogrede so si pa zbirali žganje, ga natakali v večje steklenice, ki so jih po zidavicah dobili, veliko žganja razlili, marsikatero steklenico so razdrobili, kradli so tudi razno orodje, ki so ga deloma odnesli deloma pa nagajivo razmetali po vinogradih.

Ključavničarji v Metliki so imeli drugi dan polne roke dela, ko so hiteli popravljati ključavnice, po »goric« pa je bilo vse živo naroda, ki so si zbirali pogrešane stvari.

Največ škodo so napravili v zidavnici Janeza Vrančarja iz Curil, kateremu je razbita ena velika pletenka, ena pa odnešana, obe polni žganja.

Orožništvo je šlo po puščenih sledovih na delo in ker je krog osumljenih precej omejen, se bo njihova komedija kmalu končala v luknji, čeprav nemara marsikdo izmed prizadetih misli, da je izven nevarnosti.

PO KOPNEM SE SANKAMO

Toplejšje vreme preteklega tedna je pobralo skoraj vse sneg. Le po osojnih legah in po zametih se je še obdržal. Ko sem pa v terek zjutraj stopil čez prag, mi je kar nenadno zmanjkalo tal in že sem sedel na gladkem ledenem tlaku. Proti jutru je bilo namreč nekaj padavine, ki je na tleh vsa zledenela in sedaj so vsa pota, četudi popolnoma kopna, gladka ledena plošča, pravi raj za smučarje. Zal, da je med nami teh le malo, večina si želim po primerni za običajne podplate. Sedaj so pa pota res tako nevarna, da ni varno niti giniti. Kaj čuda, če je te dni zdržal avto v jarek, mesto da bi na ovinku zakrenil s ceste. In takih avtomobilskih prevalo se je pripetilo več, le sreča, da brez posebnih žrtvev in škod.

VINCE V SODCE TEČE

Že se nam je oglasil prvi »vinski« svetnik sv. Vincencij, pa ne morda vinski zdat, kakor da bi ga bil rad pil, marveč le zato, ker so ga zaradi njegovega »vinskega« imena vinogradniki sprejeli med svoje zaščitnike. Tako so na račun tega svetca božjega zložili rečenico: »Če Vinka solnce peče, vince v sodce teče.« Če ta beseda kaj velja, potem si ne moremo biti v nadi, da bomo točili veliko novega vina. Na ta dan se nam namreč solnce niti pokazalo ni. No, pa po tem sedaj še niti ne vprašujemo ne. Prvo željo do tega svetnika bi imeli to, da naj nam pomaga pretočiti obilni lanski pridelek v sode dobrih kupev, potem šele, ko se bo umaknilo stare vino, potem šele nam bo vredno misliti na novega.

Šahovski turnir lantovskih odsekov

Ljubljana, 25. jan.

Včeraj dopoldne se je na Viču igralo tretje kolo turnirja. S tem je prva polovica turnirja končana. Doseženi rezultati kažejo, da smo v zadnjem poročilu prav napovedali, kdo bo najbrž zmagovalac med igrajočimi odseki. Trnovčani so se namreč s svojimi 16 točkami odmaknili od ostalih daleč v ospredje. Ker so z močnejšimi skupinami že odigrali partije, je prav verjetno, da si svojo pozicijo obdrže.

Na drugem mestu stoji zdaj Sv. Jakob, ki je ob zadnjem kolu delil s Trnovčani enako število točk. Zdaj ima 14 in pol točke, vendar je ena točka še sporna. Ta skupina ima igrati v naslednjih dveh kolu še z Ježico in Vičem, ki z vsakim kolom kaže večjo borbennost. Skokoma si osvaja položaj za položajem. Na prvem kolu zadnji, na drugem četrti, zdaj stoji že na tretjem mestu. Ker pa ima igrati še z dvema močnimi nasprotnikoma, je prav verjetno, da bo moral tretje mesto prepustiti drugi skupini.

Ježica dosledno izgublja pozicijo. V tretjem kolu si je priborila le dve točki. Stoji torej z 11 1/2 točkami na četrtem mestu. Sledita ji še Sv. Peter z 10 in Trnovo II s 5 točkami.

Včeraj so medsebojno igrali sledeči odseki: Ježica : Vič z 2 proti 6, Trnovo I : Trnovo II z 5 in pol proti 2 in pol, Sv. Jakob : Sv. Peter z neugotovljenim rezultatom (ena partija je vsled odsotnosti igralca še sporna).

Turnir kaže razen stvarnih rezultatov tudi sicer zanimive stvari. Najprej padejo v oči poklici posameznih igralcev. Od 24 udeležencev je več kot polovica inteligence. Izmed ostale polovice so 3 uradniki, 2 mizarja, 2 krojača, 1 čevljar, 1 tiskar, 1 ključavničar in 1 pilar. Torej skupaj 16 udeležencev ali dve tretjini intelektualnih poklicev ter 8 udeležencev ali ena tretjina ročnih delavcev. Tem večje priznanje za svojo dobro pozicijo. Zanimivo bi bilo ob končanem turnirju privedi še ožji turnir za posameznike, ki bodo izšli iz boja močnejši. Tako bi se morda lahko razen zmagovalne skupine določili tudi šahovski prvaki ljubljanskega fantovskega okrožja.

Ljubljana

Noči v planinah

Dr. Kugy bo prihodnje sredo zopet med nami.

V veliki dvorani hotela »Union« bo predaval o nočeh v planinah. Dr. Kugy je priznan poet visokogorskega žitja in je kot planinski predavatelj dosegel zadnja leta tako v Avstriji, kakor na Češko-slovaškem, v Švici, Nemčiji, Nizozemskem in drugod ogromne uspehe. Povsod, kamor je šel oznanjal lepote Julijskih planin, je žel uprav delirirano zahvalo.

O teh svojih predavanjih piše dr. Kugy tudi v svoji najnovejši knjigi »Arbeit — Musik — Berge — El nLeben«. Knjiga sama je doživela v najkrajšem času kar tri izdane visoke naklade. V tej knjigi se, kakor rečeno, spominja tudi svojih obiskov pri prijateljih v Jugoslaviji, Nemčiji, Avstriji itd. in svojih predavanj. Dr. Kugy piše med drugim:

»Pogostokrat potujem na svoja predavanja. Opetovano sem že prišel v Nemčijo in v Avstrijo, bil sem v Švici, na Češko-slovaškem, v Jugoslaviji, na Nizozemskem. Rad se odzivam, ker mi je to v resnično veselje. Ne pripovedujem o svojih lastnih »podvigih«, o veledeljih in velejunaštvih v planinah, ker nisem velik govornik, kakor nisem bil nikoli gorski akrobata. Prinašam pa gorska občutja, planinsko poezijo, tudi nekaj planinskega dvotipa in učinkujem tako, podprt od svojih naklonjenih poslušalcev kot skromen gorski poet.

Predvsem pa želim biti apostol Julijskih planin, in kamor pridem, oznanjam iz globokega, navdušenega srca njihovo slavo.

Dr. Kugy bo v sredo predaval o nočeh v planinah. Za sam predmet tega predavanja je tako romantičnega značaja, da bo to predavanje za vse ljubitelje planin in še posebej za ljubitelje Julijskih alp več, ki ga ne smejo zamuditi.

Predavanje priredi TK Skala. Topot bo klub poskrbel, da bodo poslušalci po vsej dvorani lahko poslušali dr. Kugyjevo predavanje. Njegovo mehko, od krasot naših planin in nočnih bivalov razneženo besedo bodo počeli po vsej dvorani instalirani zvočniki.

Kaj bo danes

Drama: Zaprtja.

Opera: »Luiza«. Red C.

Narodni dom, francoski institut: Predavanje univ. prof. R. Warniera iz Zagreba »O Chateaubrianda, njegovem življenju in delu«. Ob 21.

Kino Kodeljevo: Ob 8 zvečer zvočni film »Stiri bela peresa«.

Nočno službo imata lekarni: dr. Piccoli, Dumnajski c. 6 in mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9.

© Leonova družba bo imela svoj redni občni zbor z oblikovanjem dnevnim redom v četrtek dne 4. februarja t. l. ob 4 popoldne v Jugoslovanski tiskarni. — Odbor.

© V spomin pokoj. soproga je darovala ga. Ivanka Lenarčič 100 Din za nabavo obleke odpuščenemu kaznjencu.

© »Pomožna akcija« v Ljubljani ima polne roke dela. Ogromne množice brezposelnih in najne pomoči potrebnih takorekoč oblegajo mestni socialno-politični urad s prošnjami za podporo in prehrano. Do sedaj zbrani prispevki pa so daleko premajhni, da bi mogli vsem revežem ustreči! Nu j u o prosimo tudi prebivalstvo v okolici, da utrpi primerno množino živil in jih odda za »Pomožno akcijo« na mestnih mitnicah! Pomagajmo sobotom, ki vsled splošne gospodarske krize trpe veliko pomanjkanje.

© »Dobrodelna akcija«, ki se je vršila v prid »Pomožne akcije« dne 14. t. m. v »Unionu«, je po sedanjem stanju prinesla 50.215 Din čistega dohodka. Ako ima še kdo kaj terjati za dajatve ob tej priložnosti, naj svoj račun takoj pošlje na mestni socialno-politični urad!

© Prijava za obveznost ljudskega dela (kulka). Ker se imajo seznamki zavezanec za ljudsko delo po določbah člena 17. pravilnika o uporabi ljudskega dela za gradnjo in vzdrževanje ne državnih cest v območju Dravske banovine (Službeni list kr. banske uprave dravske banovine 2. kos, št. 5 iz leta 1931) dopolniti, se ponovno pozivajo banke, hranilnice in posojilnice, delniške družbe, konzorciji, podjetja in druge pridobitvene ustanove ter naprave, kakor tudi uradi (t. j. vsi delodajalci), ki za svoje namene imajo v službenih vstevih upokojeence plačujejo uslužbeni davek skupno v gotovini ali pa po davčnih znakih, naj predložijo nemudoma, najkasneje pa do 31. januarja 1932, namesto da bi se njih uslužbeni osebno oglašili in če se takojšnjemu pozivu v času od 28. decembra 1931 do 31. decembra 1931 še niso odzvali, med 8. in 14. uro mestnemu načelnstvu (mestno knjigovodstvo, Solski dvorec štev. 2, I. nadst.) točne imenske izkaze uslužbenec, ki stalno prebivajo v okolju ljubljanske mestne ob-

čine, z dostavljenim individualnim letnim zneskom uslužbenega davka, odmerjenega po določbah čl. 95 ali 96 zakona o neposrednih davkih. Dijakov do 24. leta, če ne plačujejo več nego 100 Din uslužbenega davka, pa ni potreba vzeti v izkaze. Iz priglasiave pa tudi izostanejo vsi državni, banovinski in občinski uradniki ter civilni in vojaški uslužbeni (vstevši častnike), kakor tudi osebe vseh duhovniških veroizpovedanj in javni upokojeenci, to pa le za službene prejemke in pokojnine, od katerih se plačilo za javno delo že odteguje pri izplačilu, isto velja za uslužbenice javnih korporacij, ki imajo iste pogoje. Potrebne ti skovine so brezplačno na razpolago pri mestnem knjigovodstvu v omenjenem času. Končno se vsi zavezanec, ki spadajo pod obveznost ljudskega dela opozarjajo na posledice, označene v določbi § 47., odstavek 2, zakona o samoupravnih cestah. — Mestno načelnstvo.

© Prijava ustanov. Kraljevska banska uprava dravske banovine je na osnovi § 27. zak. o ustanovah (zadružnih) pozvala z okrožnico z dne 14. novembra 1930, št. 20.466, vse ustanovne uprave svojega področja, da v določenem roku predložijo prijave o ustanovah, ki jih upravljajo, s takratno zahtevanimi podatki. Ker se mnogo ljubljanskih ustanov upravlja na tem pozivu doslej še ni odzvalo, se ponovno pozivajo, da se v teku 10 dni po tem pozivu zgledajo v mestnem socialno-političnem uradu, kjer dobijo potrebna pojasnila in prijave pole. Zlasti se opozarjajo na ta naslov vsi: župni uradi, ravnateljstva raznih srednjih šol (gimnazij, realk, trg. šol, tehn. šol itd.), upraviteljstva osnovnih šol, samostanov, bolnišnic in raznih stanovskih korporacij in zadrug. Opozarja se, da se po § 1 citiranega zakona ustanova, sklad, fond, zavod imenuje s k l a d, ki je določen za kakšen trajen namen. Strogo nabožnih ustanov ni treba prijavljati. Nabožne (isto cerkvene) ustanove so, katerih namen obstoji v službi božji in sploh v verskem udejstvanju v ožjem pomenu besede. Prijava drugih cerkvenih ustanov pa je obvezna. Ustanovnim upravam, ki so svoje prijave že na prvi poziv predložile, ni potrebno ponovno predlaganje. Zoper odgovorne činitelje ustanovnih uprav, ki tudi sedaj ne predložijo zahtevane prijave, bo kraljevska banska uprava uvedla kazensko postopanje po določilih § 27 citiranega zakona.

© Kino Kodeljevo predvaja drevi ob 8 zvočni film »Stiri bela peresa« po znižanih cenah 5, 4, 3 in 2 Din.

© Uradniška menza, ki obstoja že 12 let in ki je nastanjena v dvoriščnem traktu hotela Tratinik na Sv. Petra cesti št. 25, je vselej stremela za tem, da nudi uradnikom po najnižji ceni tečno hrano. Mnogo let je bila s svojimi cenami regulator tudi za druge večje kuhinje. Da ohrani menza sloves tudi za naprej, je članstvo na občnem zboru dne 14. jan. po odobrovanju predlogu soglasno sklenilo, da hrano poci. Pri tem pa je zbor upravi naročil, da mora ohraniti hrano na sedanjih višini — bodisi po kvaliteti, bodisi po kvantiteti. Od 1. februarja, ko stopi znižanje v veljavo, bodo cene na dan tele: 1. Za člane (aktivne in upokoje) drž. in samoupravne uradnike) obed in večerja 11 Din. 2. Za akademike in diake, obed in večerja 11 Din. 3. Za ostale uradnike obed in večerja 12 Din. Abonman za samo kosilo 7 Din, za večerjo 5 Din. S temi cenami je uradniška menza po kakovosti hrane zopet najcenejša ustanova za prehrano srednjih slojev.

© Predavanje g. prof. Janka Mlakarja od Laudeka do Salzburga je bilo gotovo eno najbolj privlačnih točk na programu prosvetnih večerov. Unionska verandna dvorana je bila za ta večer veliko premajhna, da bi mogla sprejeti med svoje stene prijatelje in prijateljice gora. Predavatelj si je res napolnil nahrbtnik z neobčajno vsebino. Take je dobil, da so poslušalci skoro pokali od smeha. Priznati se mora, da je g. prof. Janko Mlakar sicer v poklju, a ne v poklju, kar se tiče hudomušnih zgodbic, katere srečajo turisti na gorskih potovanjih. Upamo pa, da nam bo g. predavatelj tudi v bodoče pripravil še marsikatero po učno in zabavno predavanje.

© Združenje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana vabi na predavanje, ki se bo vršilo v četrtek 28. jan. ob 20. v lastnem lokalu v »Kazinic (Kongresni trg 1-11). Predaval bo g. ing. Stanko Dimnik o normalizaciji opeke. Vabljeni članstvo in vsi, ki se zanimajo.

© Na IX. rednem prosvetnem večeru Prosv. društva Trnovo v sredo 27. jan. v društveni dvorani, Karunova ul. 14, bo predaval ravnatelj združenja zveze g. Fran Groborek Svetovna kolonijalna razstava v Parizu v l. 1931. Začetek točno ob 8. — Odbor.

© Fotoklub Ljubljana ima drevi ob 8 v zadnji sobi Narodne kavarne izredni občni zbor z dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. dopolnilne volitve odbora, predlogi za spremembo pravil, 4. slučajnosti. Člani, pridite polnoštevilno! Vstop s člansko legitimacijo.

© Pretep v gostilni. V nedeljo zvečer je prišlo med gosti gostilne na Jegličevi cesti 5 do pretepa.

V tem pretepu je nekdo dvignil stol in udaril z njim 66 letnega bivšega gostilničarja g. Antona Mavra s tako silo po glavi, da je moral oditi v bolnišnico.

© Poizkus sleparije ali kaj? V nedeljo je hotel nekdo izvršiti prav drzno sleparijo in vlom. Neznani predreznik je potikal na vrata stanovanja trgovca Josipa Mikoša v Dalmatinski ulici 13, sedva v času, ko trgovca ni bilo doma. Dejal je, da ga pošilja trgovec sam po ključeh od trgovine. Služkinja pa je bila tako pametna, da neznanemu moškemu ni hotela izročiti ključev. Neznane se je galantno poklonil in odšel. Ko je prišel Mikoš domov, ni ničesar vedel o tem, da bi on koga poslal po ključeh. Sklepa, da je bil to kak vlomilec, ki je hotel na tako lahek način viniti v njegovo trgovino. Služkinja je policiji opisala zunanost neznanca. Ni izključeno, da bodo ljubljanski zločinci poskušali še kje drugje ta originalni in priprosti slepanski trik.

© Prijet tat koleca. Dne 21. t. m. je bilo ukraden izpred Malgajevе gostilne šoferju Edvardu Strnadu 1000 Din vredno kolo. Polcija je ugotovila, da je kolo ukradel najbrže 32 letni brezposelni kovaški pomočnik Franc J. Tega je v nedeljo aretirali na cesti straznik. J. je takoj priznal tatvino. Pri podrobnejem zasliševanju pa se je izkazalo, da je J. že bil kaznovan, pač pa je bil pogojno izpuščen iz zapor. J. je policiji odkrito povedal: »Brez posla sem, brez sredstev. Le hrano dobim v bogajme. Kolo sem hotel kje prodati, da bi vsaj enkrat prišel do denarja. Brez dela sem že od meseca septembra.« Kolo je policija našla pri njem in ga izročila lastniku. Tatov izgovor zaradi brezposelnosti seveda ne bo pomagal dosti, ker je število brezposelnih ogromno, pa ne kradejo.

Trbovlje

Na kuluk vabi občina vse delodajalce in da prijavi vse zaposlene osebe brez ozira na starost in spol. Zglasiti se je v uradnih urah na občini v času od 25. do 28. t. m.

© »Zlatorog«, igra s petjem, napisano po znani triglavski pravljici, bodo nam predstavili Zagorjani v Društvenem domu prihodnje nedelje. V Zagorju so to igro trikrat ponavljali pri vedno polni dvorani. S svojim izbornim in velikim pevskim zborom, ki nastopi tudi v tej igri, so pa znani daleč na okoli.

Poročila sta se Camer Rajko, rud. električar, z Potokar Gabrijelo, in Zmrzljak Maks, posestnik v Sv. Jurju pod Taborom, z Jager Marijo, hčerko posestnika pri Sv. Katarini nad Trbovljami. Bilo srečno!

Grosuplje

Občinski proračun. Na eni zadnjih sej občinskega odbora je bil predložen in sprejet proračun za novo proračunsko leto. Sicer vemo, da so se novi gg. odborniki gotovo precej potrudili pri sestavi proračuna, vendar naj bo dovoljeno nekoliko umestne kritike (saj je bilo dovoljeno krizirati tudi proračun mesta Ljubljane). Občinski odbor mora pomisliti na to, da so danes zelo težki časi zlasti za kmeta, zato je treba kolikor mogoče znižati dajatve. Nekatere postavke so nepotrebne, druge pa prevelike. Tako je postavka za društva nepotrebna po mnenju večine, dalje izdatke za javno razsvetljavo za vas Grosuplje, ker bi za to lahko vas sama prispevala iz dohodkov od vaške zemlje. Dobro ni tudi to, da je odbor znižal občinske doklade na alkoholne pijače in meso, kajti dolg za novo šolo je še precej velik, a se edino na ta način najlažje odplačuje brez velike škode za davkoplačevalce. Saj se cene zaradi znižanja doklad ne bodo najbrž nič znižale in tako bo zopet kmet prizadet. — Če bi se vsa ta dejstva upoštevala, bi se proračun lahko znatno znižal. Zaradi tega je bila tudi priložna vložena na kr. banški upravi in upamo, da ne zastoj.

Šoštanj

Seznami za ljudsko delo so sestavljeni in so razgrnjeni v mestni občinski pisarni do 4. februarja. V tem roku lahko zainteresirane vložijo tudi event. pritožbe glede odmere cestnih obveznosti.

Občni zbor gasilskega društva tovarne Vossnag se je vršil v četrtek, 21. t. m. ob polnoštevni udeležbi članstva. Iz poročila neutrudljivega načelnika g. Gobca lahko posnemamo, da je društvo tudi v minulem letu ohranilo svojo močno aktivnost. Važen dogodek v društvu življenju je tudi zgraditev novega gasilnega doma. Agilno je bilo tudi delovanje pevskega odseka. Občni zbor je potekel z znamenjto sloge med članstvom. In prav je tako.

Sirijo se vesti, da je bil pred dnevi izvršen roparski vlom pri posestniku Berložniku na Smrekovcu. Govori se celo, da je roparska družba štela 25 članov. Od merodajne strani smo informirani, da so te vesti neresnične. Razširjevalce teh vesti zasleduje orožništvo.

tudi ta vzrok bil na vrsti med onimi, ki so narezovali latinsko zbirko mesto slovenske. Priporočamo jo vsem našim korom. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani in v Katoliški knjigarni v Gorici (Libreria catholica).

Fr. Venturini, Slovenska maša za meš. zbor. V spomin baziški žrtvam. Založil pevski zbor »Tabore« v Ljubljani, ki jo tudi prodaja. Maša je zložena v vseh delih: Pristop, Slava, vera, svet, Blagoslovljen, Jagnje božje. Petje je oprto na nekaterih mestih z obligatnimi orglami, je vseskozi homofonska, zmerna in v ritmu in v harmoniji. Dobre učinke bodo dosegle večkratne stopnjave istega motiva, menjačobe se i v glasovih i v harmonijah. V maši leži težisce v bolj melodiji kot v harmoniji, ki je vseskozi preprosta. Mašo je posvetil skladatelj svojim bivšim učencem Bidovcu, Marušiču, Milošu in Valentiju in jo je lani pri spominski sveti maši pel pod njegovim vodstvom pevski zbor »Tabore«. Knezoškofijski ordinariat v Ljubljani je tisk dovolil. Zborom bo maša prav prišla zlasti za razne izlete in podobne prilike, ker bo zadoščalo v enem za vso mašo. Priporočamo jo cerkvenim zborom.

B. Felix Salten: Freunde aus aller Welt. (Paul Zsolnay Verlag, Wien). — Med sodobnimi nemškimi pripovedniki iz živalskega sveta je poleg Manfreda Kyberja in Friedricha Schnacka znameniti dunajski estetik in pisatelj Felix Salten prav posebne pozornosti vreden. Njegovo najnovejše delo »Freunde aus aller Welt« je roman iz zoološkega vrta. Na prvi mah spoznaš dunajski zoološki vrt in zverine ter nedolžne živalice, ki v tem zverinjaku prebivajo, živijo, se plodijo in — trpijo. Trpljenje živali je v Saltenovem romanu počlovečen, to se pravi, prikazuje ga — ne morebiti kot pravo in pristno trpljenje živali, marveč kot trpljenje človeka, ki bi v živalski koži tical. To je vsa prednost, pa tudi ves nedostatek njegovega romana. Prednost v toliko, v kolikor nam odpira pogled na marsikatero nepojasnjeno trpljenje, ki ga prenaša nesvobodni, nečloveški človek, čigar usoda je tako podobna usodi živali v zverinjaku; nedostatek v toliko, v kolikor nam iz živalskega bistva ne more

Tržič

Javna zahvala. Tržiško gasilsko društvo je napravilo svoj letni zaključek kot vsak dober in vester gospodar. Lanski občni zbor si je stavil veliko nalogo, da se društvo povzpne na tisto mesto, ki mu po svoji veljavi pritiče, da bo kos nalogi, ki mu je poverjena. Tržič ima par mestnih delov, ki so zapisani poginu, če v njih izbruhne požar. Take nesreče prepreči lahko samo prvovrstno opremljeno in izvežbano gasilsko društvo. Oprema gasilnih društev je pa silno draga, gasilci moramo gledati tudi, da z društvenimi dajatvami preveč ne obremenimo ne svojega članstva, še manj pa svoje stalne dobrotnike, ki so nam v preteklem letu stali kot vsa leta doslej zvesto ob strani. Javne dajatve so velike, sedanja kriza pa narekuje celo večjim podjetjem skrčenje obratov. Tako je bila že skoro pokopana misel na novo bencinko, ki jo je hotelo društvo po sklepih lanskega občnega zbora nabaviti. Poleti pa je vsem nesrečam prišla še nesreča požara na Bornovi žagi na kolodvoru, kjer je društvo utrpelo na pokvarjenih cevih več kot 8000 Din škode. Dobra beseda je pokazala na uspeh in delo. Zahvaljujemo se tem potom vsem onim agilnim članom in odbornikom, ki so neustrašeno prišli za delo, potrkali takorekoč na skrivaj na vrata dobrotnikov, ki so ravno radi požara na žagi pokazali popolno razumevanje za gasilske težnje. Največjo zahvalo pa zaslužita dva stalna in velikodušna podpornika gasilcev, to sta mestna občina Tržič in bombaževa predilnica in tkalnica And. Gassner & Ed. Glanzmann. Danes me društvo že pobarati za ceno najmodernejših motorne brizgalne in ne bo za plačilo kdovekaj v zadržki in glavno zaslu go imata ravno preje omenjena dobrotnika. Tema dvema in vsem drugim številnim podpornikom izreka društvo tem potom svojo javno zahvalo, proseč jih njihove pomoči in naklonjenosti še vnaprej!

Celje

© Smrtna kosa. V nedeljo 24. t. m. je umrl v Zavodni, cesta na grad 42, cinkarniški upokojevec Veber Franjo v starosti 64 let. — V Arjavski pa je umrl v soboto 23. t. m. v visoki starosti 95 let posestnik Koren Bernard. — Dušan rajni večni mir in pokoj, žalujočim preostalom pa naše iskreno sožalje!

© Občinska seja. Redna javna seja občinskega odbora Celje okolica se bo vršila v soboto 30. t. m. ob 7 zvečer.

© Celjski Krekovec uprizorijo v nedeljo, dne 31. t. m. in na praznik 2. februarja v veliki dvorani Ljudskega doma zabavno burko s petjem in z godbo »Robert in Beltram ali vesela potepuha«. Godbene točke izvaja železničarska godba. Vstopnice se dobijo v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadrugi (poleg Marijine cerkve).

© Delo na razpolago. Pri borzi dela je na razpolago delo za 2 halpca h goveji živini, 1 ekonomu, 1 viničarja (z več delavnimi močmi), 1 mizarja, 1 strojevodjo in 8 vajencev, in sicer za: 4 mizarje, 2 čevljarje, 1 kolarskega in 1 pekoveškega. Nadalje je delo za 4 služkinje, 2 kneciški dekli in 2 natakariji ter za 1 šiviljsko vajenico.

© Sport. V nedeljo popoldne ob 2 se je vršila na sportnem igrišču SK Celja na Glaziji prijateljska nogometna tekma med SK Hermesom iz Ljubljane in SK Celjem. Ker so se pod vplivom dopolnanske solnce omečala poprej zmurznjena tla, je bil teren skrajno slab, zlasti pred goli. Zmagal je zaslužen SK Celje z rezultatom 5:1 (4:0); rezultat je sicer nekoliko previsoko izražen in bi bil najbolj pravičen 3:1. Sodil je g. Ochs kakor običajno, publike malo.

Ptuj

Zrtev mazaštva. Adel Ferčec, 28 letni kočar iz Macija pri Krapini, si je dal pred 14 dnevi od nekega mazača puščati kri na levi koki. Zaradi zanemarjanja pa si je rano okužil, zaradi česar je nastopil zastrupljenje krvi. Reševalni avto ga je prepeljal v ptujsko bolnišnico. Njegovo stanje je obupno; proti mazaču pa je uvedeno kazensko postopanje.

Iz meščanskošolske službe. Na tukajšnjo meščansko šolo je premeščena kot strokovna učiteljica Emilija Lešnik-Režek, dosedaj na meščanski šoli v Ormožu.

Sree in denar. Znano in lepo spevoigro pod tem naslovom priredi Bralno društvo na Hajdini v nedeljo, dne 31. t. m. s pričetkom ob 3 popoldne. Umrla je Marija Pihlar v starosti 71 let v Velovlaku. Blaga in plemenita pokojnica je mati dr. Janka Pihlarja, zdravnika v Mariboru. Blag ji spomin, žalujočim naše globoko sožalje!

Požrtvovalnost ptujskih reševalcev. V l. 1931. je bila požarna bramba prisotna pri 26 požarih, in sicer pri 3 velikih, 5 srednjih in 18 manjših, s polnim uspehom. Rešilna postaja pa je posredovala v 189 slučajih. Čast, slava in podpora vrlim in nesebičnim ptujskim reševalcem.

podati, kar bi nas zanimalo. — Dvoličnost — živalske in človeške — ki jo Salten (izredno fino, pretehtano in v pisateljskem izražanju naravnost dovršeno) podaja, sili človeka v razmišljanje, globoko sega v njegove splošnosti čustvovanja, zlasti pa sočustvovanja, na novo in z novimi sredstvi draži v človeku potrebo po reviziji njegovih nazorov o pravici in krivici, o dobrem in zlem. Prikazovanje živalskega življenja služi v tem primeru pisatelju le kot sredstvo za obravnavanje človeškega življenja. Pa tega Salten niti ne prikriva, saj nastopajo poleg živali (ki mislijo in čutijo) tudi ljudje (ki tudi mislijo in čutijo); prav zato ne smemo govoriti o tem romanu, da je lepo in iz izbranim orodjem izvršeno pisateljsko delo.

s. š. Adolf Pelikan S. I.: Mlady katolik. Organisačni priročnik Sdruženju katoliške mladeže v Československu. 1930. Nákl. S. K. M. Praha II, Spálena 15, 160 strani.

Iz življenja in dejanske potrebe je zrastle ta knjižica. Že ime avtorja samega priča, da je knjižica dobra in koristna. Napisana je predvsem — kar že podnaslov sam pove — za vse one, ki hočejo mladino ne samo ohraniti, ampak tudi vzgojiti, slabe napake in razvade z dobrimi navadami nadomestiti; torej za vse one, ki imajo opravka s katoliškimi mladinskimi organizacijami, ki hočejo dati mladini zares katoliški pečat.

Pisatelj razpravlja najprej o organizaciji katoliške mladine na splošno, n. pr.: poslanstvo mladega katolika; ustanovitve društva; društveni sestanki in seje ter njih vodstvo; vzgoja voditeljev; kako nabirati nove člane ... itd. Posebno poglavje je posvečeno religioznemu življenju: osnovne dolžnosti katoličana; religiozno življenje; molitev; posvečevanje nedelje; pohujšanje; čistost; verska predavanja; duhovne vaje ... Dalje imamo v knjigi še poglavje o izobraževalnem delu, o razvedrilu (petje, godba, igre ...), o sportu in turistiki, o stikih z uradi itd.

Onemu, ki se ne vstraši malih jezikovnih težav, ob knjižici tolo privoročam. L. T.

Kulturni obzornik

III. KOMORNI VEČER »SLOGE«

Nar. železničarsko glasbeno društvo »Sloga« je prevzelo pred nekaj časom nalogo seznanjati nas s starejšo odlično glasbo. Tako smo dobili Dufayev večer, čuli »Samsona«, topot pa poleg Mozarta tri češke komuniste prve pol. XVIII. stoletja.

Modernega čutnega naturalizma smo siti, za uho nima več draži, za duh jih nikdar imel ni. Glasba novega idealizma, reakcija, se poraja, moj Bog, in težak je ta porod ... V tiski marsikdo seže nazaj k starim. Beg iz podivjane sedanjosti pomeni to, odpočitek, veselje nad vezano, disciplinirano formo starih, ki so imeli — in koliko! — ustvarjalčega, silnega zdravia v sebi! Pa poglejmo, na vseh koncih in krajih zdegenerirani »propadajoči zapadi«! Med izmi je zavladala končno en sam in ta suvereno: non possumus. Tako prazen človek, kakor je sedanj, ne more iz sebe vendar ničesar novega »izraziti«. Izlij vodo iz škafa, če je pa notri ni!

Ona tropa skladateljev prve pol. XVIII. stol., ki je imela za sodobnike slavne J. S. Bacha in G. F. Händla, je po krivici dolgo ostala zanemarjena. Zgodovinski je tudi slabo obdelana. Bacha smatrajo za »završetek stare polifonije«, ne pa za to, kar je bil: občeta moderne harmonije, njegove sodobnike pa po krivici pozabljajo. Pa čas, v katerem se iz kristalizira miselnost »prosvetljenega vek«, ki zamenja baročni idealizem, je na severu zlasti pester. Sever se osvobodil italijanskih vplivov in začne se proces, ki vodi v gradbo klasične. V ta proces vodijo poleg harmonika-reformatorja J. S. Bacha tudi manj pomembni mojstri, ki so oplojili zlasti čustvenost in naturalistično komponento glasbe srednjeevropskega rokokoja. Med temi igra zelo vidno vlogo I. Stamitz, pa tudi njegova manj znana, rajska, Mysliveček in Jiranek, ki ju je predstavila »Sloga«. Ogromna, monumentalna linija baroka

razpade nekam nekonstruktivno, pa bolj individualizirano in močnejše v čustvu. Marsikaj je vlnudna fraza, ornament, gre za ekspresijo in efekt detajla, ne za arhitektonski efekt celote. Počasi se iz tega razvija — dvotematski konflikt, podlaga klasični sonatni formi.

Zanimivi koncert so izvajali člani komornega tria gg. K. Jeraj, G. Müller, H. Svetel, pomagala pa sta jim še flautist S. Korošec in goslač V. Šušteršič.

Igrali so precej v stilu: nobene mekušnosti, naturna jasnost in čistost. Nekaj robustnejšega dinamizma kontrasta bi si še želeli, ki je tej glasbi baš karakteristično. Opozorjam na članek »Auf-führung vorklassischer Symphonien« v zadnjem letniku »Die Musik«.

Požrtvovalnemu delu »Sloga«, ki se od vseh ostalih pridobitnih združenj te sorte močno loči baš po čisti kulturnosti — vsa čast in hvala. Značilno je bilo majhno število konservatoristov med poslušalci. Tem ni treba nobene učenosti več. Delo »Sloga« je res danes izjema, ker je — kulturno delo.

Breda Štek: 20 Tantum ergo, za meš. zbor. V Gorici 1931. Naši bratje v neodrešenih krajih zelo živahno delajo. Vsa hri moremo zaznamovati kakšno novo delo. Neumorni Vodopivec ima vnete pomagance. Omenjena zbirka je delo, ki očitje dobro povzema in pester slog. Mestoma preprosta melodija je oblečena v kaj živo harmonsko obleko, da zazveni prav živahno in sveže. Večina jih je homofonih, a so vpletene tu in tam lepe imitacije, ki segajo iz vseh v polifonijo (št. 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 18), nekaj jih prav srečno posnema kanon. Ta način harmonije je za peva posebno prijeten in olajša intonacijo in počivaj agogiko. Moram reči, da je zbirka prav dobra, četudi ne biti kaj izredno novega. Nekatere posebnosti v harmoniji so dobro utemeljene in ne bodo delale težave.

Če bodo izgnali iz cerkv na onstran slovensko pesem, ne bo preostalo našim skladateljem drugega, kot da bodo segli po latinskih tekstih. Bržkone je

Dnevna kronika

Najdeno okostje med vojno umorjenega dekleta

Ljubljana, 25. jan.

Že nekaj dni sem vznemirja prebivalstvo Dola pri Ljubljani in bližnjih vasi v tem delu Posavja vest, da so Podgoro našli na polju zakopano človeško okostje.

Predzadnji teden so namreč kopali na njivi g. Janka Jemca pesek za posipanje ceste. Približno pol metra pod površino je delavec naenkrat našel v pesku na nekaj trdega, kar je s krampom razbil. Izkazalo pa se je, da je to bila človeška lobanja. Nato je izkopal kompletno okostje, ki ga pa je kramp pri kopanju seveda zelo poškodoval. Okostje so prenesli v mrtvašnico v Dol. O grozni najdbi je bilo obveščeno sodišče. Prebivalstvo sedaj čaka komisije, kaj bo ta ugotovila.

V zvezi s to najdbo gre najbrže za žensko

Koledar

Torek, 26. januarja: Polikarp, škof; Pavla, vdova.

Novi grobovi

† Na Vtici pri Ljubljani je umrl g. Franc Benčič. Pogreb bo danes ob 4 popoldne. Blag mu spomin! Žalujemo naše sožalje!

† V Jevnici pri Kresnicah je umrla trgovka ga Benčič Helena, roj. Parkelj. Pogreb bo v sredo dne 27. t. m. ob 9 dop. v Kresnicah. Svetila ji večna luč!

† V Osjeku je umrla gospa Frančiška Prosen, vdova po pokojnem progovnem mojstru iz Lesc. Naj v miru počiva!

Osebnosti

— V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino sta bila vpisana zdravnik v Ljubljani dr. Mirko Pokoren in zdravnik-volonter v Ljubljani dr. Franc Brandstetter.

— Za tolmača nemškega in italijanskega jezika pri okrožnem sodišču v Mariboru je imenovalo višje deželno sodišče v Ljubljani profesorja na državnem ženskem učiteljskem v Mariboru Franca Finka.

Ostale vesti

— Zakaj »Slovenska krajina«? V »Jutru« z dne 21. t. m. izraža nekdo nezadovoljstvo, češ, čemu naziv Slovenska krajina, ko je »Prekmurje« čisto dobro. Trdi, da je to uradno ime, kar nam ni znano. Tudi trdi, da vsi spisi, ki se z njim bavijo, rabijo to ime — tudi to ne velja. Naš domači tisk je že pred vojno pisal »Slovenska okroglin« ali »krajina«. Ker ta naziv etnografsko in zgodovinsko več pomeni, kakor enostransko Prekmurje, ga rabimo še danes (gl. Slavič, Prekmurje 82 sl.). To dejstvo je upošteval tudi prof. dr. Bohinec, ki je sprejel naziv v novi zemljevid Dravske banovine. — Se to: naziv »Prekmurje« nas spominja na vse neprijetno, kar so nam neki ljudje napravili, zato imamo polno pravico, da se imenujemo po svoji volji!

— Vremensko poročilo Direkcije državnih železnic v Ljubljani po stanju z dne 25. jan. ob 8 zjutraj: Bistrica-Bohinjsko jezero — 8, megla, snega 18 cm. — Brežice — 2, megla. — Celje — 1, oblačno. — Dravograd-Meža — 9, megla, snega 8 cm. — Jesenice — 5, jasno, snega 12 cm. — Kamnik — 1, oblačno, snega 11. — Kranjska gora — 10, jasno, snega 30 cm. — Kočevje — 1, oblačno. — Kobarida — 2, oblačno. — Ljubljana gl. k. — 1, oblačno. Ljutomer — 2, oblačno. — Maribor gl. k. — 5, oblačno, snega 5 cm. — Novo mesto — 4, oblačno, snega 9 cm. — St. Janž na Dol. — 1, oblačno. — Tržič — 4, oblačno. — Rakek — 3, oblačno.

— Savinjska podružnica turistskega kluba »Skala« priredi v soboto 30. t. m. ob pol 8 zvečer v Mozirju skioptično predavanje »Julijske alpe pozimi«. Predaval bo tov. predsednik prof. Ravnik ter pokazal najkrasnejše posnetke, ki si jih je tekom let zbral. Predavanje je namenjeno širšemu krogu, zato opozarjamo vse prijatelje turiste v Savinjski dolini, da se predavanja, kakršnih nimamo običajno v naši dolini, udeležijo. — Odbor.

— V Službenih novinah kraljevine Jugoslavije št. 16 od 22. januarja t. l. je objavljen »Pravilnik o podeljevanju pomoči siromašnemu prebivalstvu v pasivnih krajih in to s hrano v naturi in izvrševanju javnih gradenj«.

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 6. od 23. januarja t. l. je objavljen »Glasnik«, s katerim je Nj. Vel. kralj otvoril sejo narodnega predstavništva« dalje »Zakon o državnih monopolih«, »Zakon o ureditvi prometa s filmi«, »Uredba o velikosti nagrade dnevniciarjem pri predsedništvu ministrskega sveta«, »Izprememba uredbe o draginskih dokladah duhovništva«, »Odločba o zavarovanju v naši državi«, »Odločba o retakaciji receptov«, »Odločba obče seje državnega sveta«, »Ukinitev finančnih inspektoratov«, »Razpisa — uvozno ocarinjanje tokerov«, »odločba o izvozu prepovedi orehovih debel«, »Razpisa — uvozno ocarinjenje klobukov — odločba o izpremembi štev. 537, točka 1. c), uvozne carinske tarife«, »Otvoritev novih telefonskih zvez«, »Znižanje telefonske pristojbine Tržič — Pörschach itd.« in Objave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1932.

— Iz litjske okolice. Zima mila, po hribih megla, ivje, precej običuten mrz. Po dolini ob Savi že cveto zvončiči, trobentice in teloh. — Deško vzgajališče v Ponovčah je priredilo v nedeljo igro »Strah pred grajskim stolpom«. — Na Savi je bilo v letu 1931. krstov 46, mrlivcev 26, oklicanih 21, porok 14 parov.

— Nove telefonske proge. Prometno ministvo je odobrilo, da se otvori telefonski promet na sledečih progah: Šabac z vsemi mesti na Madžarskem. Trinitutni razgovor stane 3.30 zl. fr. poleg tega še taksa za madžarsko upravo in sicer do dotičnega mesta, s katerim se razgovor vrši. Marof—Wien in Vransko—Wien 3.45 zl. fr. za 3 min. razgovor. Zagreb—Trebič 3.45 zl. fr. In Ljubljana—Trebič 2.70 zl. fr. za trinitutni razgovor. Velika Plana—Milano 4.80 zl. fr. in Maribor—Innsbruck 4.35 zl. fr. ter Pilot in Bela Palanka—Solun 4.20 zl. fr. za razgovor od treh minut in Sv. Trojica v Sloven. gorah—Ehrenhausen, Spielfeld, Mureck, Radkersburg, Graz in Wien po naslednji pristojbini skali in sicer za 3 minutni razgovor: 1.50 zl. fr. Sv. Trojica v Slov. gorah—Ehrenhausen, Spielfeld, Mureck in Radkersburg; 2.70 zl. fr. Sv. Trojica v Slov. gorah—Graz in 3.45 Sv. Trojica v Slov. gorah—Wien.

— Vinska razstava v Dramljah. Iz Dramelj nam pišejo: V dne 31. januarja t. l. in 2. februarja se bode vršila pri nas vinska razstava. Na razstavi bodo le najboljše in sortirane vina. Prijavljenih je že nad 60 vzorcev. Z ozirom na ugodno železniško zvezo in ker sta postajali Sv.

okostje — so se raznesle med prebivalstvom najrazličnejše govorice. Tako so se ljudje med drugim spomnili, da je med vojno naenkrat izginila iz vasi Podgore kmetsko dekle Neža Cerar. Ljudje so domnevali, da je skočila v Savo, vendar pa njene trupla dosedaj niso mogli najti. Ljudje sedaj ugibljejo, ali ni to dekle postalo žrtev zahrbtnega zločina in ali ni njen morilec zakopal njenega trupla prav na omenjeno njivo. To okostje naj bi bilo Neže Cerarjeve. Kdo bi utegnil biti pa njen zločinec, tega pa ljudje seveda ne vedo. Vse je sedaj odvisno od sodniške preiskave, ki naj ugotovi, ali je to okostje res Neže Cerarjeve in če se sploh da ta zločin pojasniti, ko je med tem že toliko vode poteklo po Savi in ko so izginile skoraj že vse sledi.

Jurij in Ponikva v neposredni bližini, se vabijo kupci v obilnem številu. Polovična vožnja je zaprosena. V slučaju potrebe bo vozil tudi iz Celja mestni avtobus.

— Pri astmi in boleznih srea, bolečinah v prsih, pljučnih boleznih, škrofulozi in rahitisu, povečanju zaščitne žleze, tvorbi golše je velike važnosti ureditev delovanja črev z uporabo naravne »Franz-Josef« grenčice. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da so s »Franz-Josef« vodo zginila zaprtja, ki se pokažejo v začetku bolezni, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Oblastnemu odboru U. V. I. za Dravsko banovino. Pod tem naslovom je priobčena v 18. številki »Slovenca« z dne 23. januarja t. l. resolucija vojnih invalidov članov krajevene organizacije v Ljubljani, ki je v njej tudi stavek: »Na občnem zboru je neki invalid predlagal resolucijo, ki je za predsedstvo ni hotelo dati na glasovanje. K temu stavku izjavljam, da bi pod gornjim naslovom priobčeno resolucijo dal brez pomisleka na glasovanje, a žal je bila občnemu zboru predložena resolucija povsem drugača, spisana v žaljivem tonu in je nihče na mojem mestu ne bi dal na glasovanje. — Vekoslav Mlekuž, predsednik krajevene organ. vojnih invalidov v Ljubljani.

— Upravitelstva osnovnih, mesniških in srednjih šol opozarjamo, da se vrši na dan Sv. Save, v sredo, dne 27. jan. t. l. ob 8 prenos svetosavske proslave s l. drž. realne gimnazije v Ljubljani. Ravnateljstva in upravitelstva naj vključijo šolski radio in oddajo predavanja šolski mladini. Zgodnjo uro je upošteval ošek za šolski radio z ozirom na željo šolskih upraviteljev.

— Gozdne delavce potrebujejo v Turčiji. Gozdna industrija Zingal v Turčiji sprejme 50 naših gozdnih delavcev. Najnižja dnevna 1 ameriški dolar, to je 56 Din. Partije po 10 delavcev naj zahtevajo delovne pogodbe potom Generalnega konzulata kraljevine Jugoslavije, Istanbul, Carigrad, Turčija. Kot dnevna 8 urna plača naj se zahtevata 2 ameriška dolarja.

— Za delomirneže in izkoriščevalce občinskih podpor so po odredbi kr. banske uprave dravske banovine proglašeni med drugimi Vincenc Toplak, pristojen v občini Drstelj, Blaž Boljkovič, pristojen v občini Rudemanci, Friderik Kocjan, pristojen v občini Partinje, Stefan Varle, pristojen v občini Luščka vas, Alojzij Korzenik, pristojen v občini Studenec, Jerina Alojzij, pristojen v občini Dolenji Logatec, Anton Petrovič, pristojen v občini Dol. Logatec, Ferdinand Lebenčnik, pristojen v občini Špitalič, Martin Hlovar, pristojen v obč. Trebeljevo.

— Sofer in samovoz. Inženjer Josip Stofa je v tej skoraj 300 strani obsegaajoči knjigi podal konstrukcijo, delovanje ter strogo avtomobila, pojasnjuje opis s 300 jasnimi slikami v priloženem zvezku, ter slovar tehničnih izrazov. Temeljita knjiga, ki išče sebi enake v vsej strokovni literaturi te vrste, je neobhodno potrebna soferju samovozu in lastniku avtomobila. Cena je 140 Din in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Kašlj in hripavosti so najbolj naklonjene samo osebe, ki ne negujejo dovolj svoja usta in grlo. Dnevna snaga e preizkušenim domačim sredstvom, Fellerjevim Elsaludom varuje tudi pred nahodom, hripo, prehladom itd. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 62 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elza trg 134, Saveka banovina.

— Neokusno barvani zobni obložek izgine, zobje postanejo bleščeče beli po večkratnem čiščenju s priljubljeno Chlorodont zobno pasto. Poskus Vas bo prepričal. Tuba Din 8.

Kranj

Smučarji in planinci pozor. Kranjski smučarji radi obiskujejo sv. Jošt. Zato je podružnica SPD v Kranju poskrbela, da bo v izloženem oknu Savnikove trgovine na Gl. trgu izvešeno poročilo o vremenskih prilikah na sv. Joštu. Za slučaj, da se bo vreme čez sobotno noč spremenilo, bo že drugi dan v nedeljo objavljeno poročilo. — Isto velja za praznike. Snežne razmere so na sv. Joštu čestokrat precej drugače kot v dolini in bo to poročilo smučarjem dobrodošlo. — Planinci in planinke se pa opozarjajo, da so stare legitimacije neveljavne, naj si oskrbijo nove. — Dobe se v pisarni g. Rici Mayr-ja.

Ormož

Nepričakovano zapustita našo faro dva odlična duhovnika. G. župnik Ciril Lekšan prevzame vodstvo grašnice Velika Nedelja. Dosedanji kaplan g. Alojz Pirš pa je imenovan za župnika v prijazno faro Dramlje pri Celju. Škoda obeh gospodov! Naša fara izgubi mnogo. Oba dobra vnetja dušna pastirja, sta še prav posebno delovala za vzorno vzgojo naše šolske mladine. G. župnik Lekšan si je pridobil tudi zasluge na polju prosvete. Prijazna, miroljubna in požrtvovalna gospoda s plemenitim duhom bodo farani ormoške le težko pogrešali. G. župnik Lekšan je 4 leta pastiral ormožki fat. Njegovo delovanje za vzgojo šolske dece, za olepšavo cerkve in za blagor vseh župljanov v občini — bil je tudi občinski odbornik itd. — ostane v trajnem spominu vseh faranov, ki so svojega župnika ljubili in mu bili iz srca udani.

Maribor

Za bedne in lačne

Mariborski godbeniki in sportniki za pomožno akcijo — Koncert, kakršnega Maribor še ni slišal - Revija sporinikov na zelenem polju

Maribor, 25. januarja.

V stremljenju združiti vse sile našega mesta v enotni akciji za pomoč tisočim, katere je zadelo gorje sedanjega časa, brezposelnosti in pomanjkanja, se je rodila hvalevredna ideja, da bi tudi kulturni sloji prispevali za to akcijo in sicer z veliko prireditvijo umetniškega značaja. Ideja je našla v Mariboru živahen odmev in uspeh tega stremljenja bo koncertna prireditev dne 3. februarja v Unionski dvorani, ki bo za naše mesto prava senzacija. Glasbene prireditve v takih dimenzijah, kot bo predstojec dobrodelni koncert, v Mariboru menda nismo še imeli. Okrog 300 sodelujočih pevcev in glasbenikov bo nastopilo s samimi izvrstnimi deli mariborskih glasbenih tvorcev in skladateljev. Nastopita pevka zbor Glasbene matice in Maribora, vsi najboljši naši pevski solisti in pod vodstvom ravnatelja Hladek-Bohinjskega simfončni orkester z 90 izvajajočimi godbeniki. Zbori in orkester se že pridno pripravljajo za nastop, zlasti slednji, v katerem nastopajo del vojaške godbe, skoro vsi mariborski godbeniki in gojenci višjih oddelkov Matične šole. Vsi sodelujoči popolnoma brezplačno, v plemenitem stremljenju, da tudi oni doprinesejo svoj dar za najbednejše. Tudi pivovarna Unioj je šla prirediteljem velikodušno na roko ter je obljubila dvorano s kurjavo in razsvetljavo vred popolnoma brezplačno. Prepričani smo, da bo mariborska javnost cenila to idealno stremljenje naših umetnikov ter z obilnim posetom prireditev doprinesla dokaz raz-

umevanja in sočustvovanja z usodo brezposelnih. Narodna in socialna dolžnost vsakega Mariborčana in Mariborčanke je, da poseti v sredo, dne 3. februarja dobrodelni koncert. S tem bo storil svojo dolžnost napram bližnjim, ki jim je usoda manj mila. Imel pa bo tudi velik umetniški užitek, do kakršnega pride le redkokdaj. Slična dobrodelna prireditev je v preteklih dneh dosegla v Ljubljani izredno velik uspeh tudi v materialnem pogledu. Maribor ne sme zaostati! Predprodajo vetopnic so prevzela naša kulturna in karitativna društva.

Pa tudi mariborski sportniki so pokazali dobro voljo sodelovati v skupnem delu v korist pomožni akciji za eno prihodnjih nedelj pripravljajo vsi mariborski nogometni klubi lokalno tekmovalje, ki bo pri prijateljih sporta gotovo vzbudilo mnogo zanimanja. Klubi nastopajo v skupni tekmi tako, da igra vsak s posameznim nasprotnikom po 20 minut. Odločalo bo v končnem rezultatu najvišje število točk, za slučaj pa, da dosežeta dva kluba enako število, odloča razlika v diferenci golov ali pa žreb. Nastop bo nekako revija vseh mariborskih nogometnikov ter se bo nudila zanimiva prilika presojevati šanse posameznih klubov po zimskem počitku z ozirom na predstoječa pomladanska tekmovalja. Prijatelji sporta, pa tudi drugi, gotovo ne bodo zamudili te zanimive prilike ter bodo z obilnim posetom podprli mariborsko pomožno akcijo, kateri je namenjen donos vetopnine.

Stev lke, ki dajo misliti

Delo mariborskega drž. pravdnistva v letu 1931

Maribor, 22. januarja.

Številke, ki nam prikazujejo delo mariborskega državnega pravdnistva v preteklem letu, niso običajna suha statistična dejstva. Govore nam jasno in resno, da narašča kriminaliteta od leta do leta med našim ljudstvom v taki meri, da ta prirastek v odstotkih daleč presega normalno višino, ki bi bila upravičena radi zveze z naraščanjem prebivalstva. To dejstvo je neizpodbitno, tudi sedanjí težki čas, ki vedno prinaša s seboj naraščanje kriminalitete, ga ne opravičujejo.

Mariborsko državno pravdnistvo beleži v preteklem letu 3813 prijav. V letu 1930 jih je bilo še 3547, leta 1929 pa še samo 2633. Od imenovanega števila prijav je bilo odstopenih okrajnim sodiščem v nadaljnje postopanje 1216 (leta 1930 1100), ostale pa je rešilo državno pravdnistvo in sicer 1336 slučajev z obtožbo (v letu 1930 še 977 slučajev).

— Akademski kongregacija. Jutri v sredo zvečer se vrši v Zadržni gospodarski banki ob običajni uri izvenekrvenj sestanek. Vsi gg. sodali vljudno vabljenei.

— Bazilika obhaja svoj praznik. V velikem številu so prisostvovali večeraj župljani predmetne župnije Matere Milosti dopoldanskim in popoldanskim cerkvenim slovesnostim ob priliki svetelostnega praznika Matere Milosti in Usmiljenja. Ob 10 dopoldne je bila slovesna služba božja za žive in rajne dobrotnike bazilike.

— Zborovanje Kmetijske podružnice. Kmetijska podružnica za Maribor in okolico je priredila v nedeljo v Vinarski in sadjarski šoli sestanek svojih članov, združen s poučnim predavanjem. Odziv je bil izredno živahen ter se je zborovanje udeležilo preko 60 članov podružnice. Vodil je zborovanje načelnik podružnice prof. Majcen. Veliko zanimanje je vladalo za poročilo delegatov Kovačiča in Žnuderla, ki sta podala informativno poročilo o poteku obnove zbor Kmetijske družbe. Posebno važnost je podalo eslaniku zanimivo in poučno predavanje ravnatelja Vinarske in sadjarske šole Priola o novih izsledkih v življenju korenin in o njih pomenu za moderno umno sadjenje. Predavanje je spremljalo predvajanje skioptičnih slik, napravljenih na vinarski šoli v Mariboru.

— Slab efekt nabiralne akcije. Zadnje dni preteklega tedna smo opazili po mariborskih ulicah tovorni avto z velikim napisom: pomožna akcija. Z avtom se je vozila skupina skavtov, ki je nabirala po hišah staro obleko, perilo in obutev za brezposlene. Odziv občinstva pa je bil proti pričakovanju slab. Posebno v notranjih delih mesta in v kolonijah vil, kjer stanujejo bolj sitirani sloji, so morali mladi nabiralci le prečesto odhajati praznih rok in poslušati še celo pikre opazke. Razveseljivo pa so se odzvali ravno predeli mesta, kjer stanuje revnejše prebivalstvo.

— Pogrešani in najdeni smučarji. V nedeljo je bila, kakor znano, na Pohorju vztrajnostna smučarska tekma na 50 km, ki so se je udeležili najodličnejši smučarji Slovenije. Zvečer so se smučarji vrnili v Maribor, kjer so se utaborili v Grajski kleti, kjer se je izvršila razdelitev nagrad. Smučarji so opazili, da manjka znani mariborski smučarj Prinčič, ki je vršil smučarsko kontrolo v odseku okoli Peska. Vendar temu niso pripisovali važnosti, ker so pač mislili, da je Prinčič odšel domov in utrujen legel spat, ali pa pride s kasnejšim vlakom v Maribor. Večraj pa so Prinčičevi svoji spraševali pri funkcijarnih mariborskega Smučarskega kluba, kaj je s Prinčičem. Vendar pa noben udeležence ni mogel povedati, kje se je Prinčič ustavil. Videli so ga le, kako je po tekmi drsel s smučmi proti Ruški koči, in sicer zadaj za ostalimi smučarji sam. V zvezi s tem so nastale po mestu najrazličnejše govorice. Večraj popoldne je odšla posebna ekspedicija iz Maribora na Pohorlje iskat Prinčiča. Ekspedicija je našla Prinčiča v Ruški koči zdravega. Prinčič je namreč po tekmi ostal v koči in tam zaradi utrujenosti zaspal. Vee čenče, ki so krožile po Mariboru, so bile torej brez podlage.

»Zdravniško društvo« v Mariboru vabi svoje člane na OBČNI ZBOR, ki se bo vršil v nedeljo 31. januarja ob 18 v hotelu »Mariborski dvor« (Oset).

— SSK Maraton. Jutri zvečer ob 20 seja upr. odbora. — Plavalna sekcija. Nocoj ob pol 7 trening za člane sekcije. Točno, ker se vrata takoj ob pol 19 zapro. — V torek ob 20 se vrši sestanek lahkoatletse sekcije v dvorani Zadržne gospodarske banke.

— Maratonski težkoatletci nastopijo v nedeljo, dne 31. t. m. zvečer s pričetkom ob 20 v dvorani Zadržne gospodarske banke. Topot se pomerijo z najodličnejšimi atleti zagrebške Croacije. Brez dvoma bo ta prireditev izvala živahno zanimanje številnih prijateljev te sportne panoge in sporta sploh. Na obeh straneh imamo dobre moči, prva-ke dravske in savske banovine v posameznih kategorijah, in to rokoborce in boksače. Sestava v

rokoborbi je sledeča: Gobec (Maraton) — Vodopivec (Croatia); Fišer (Maraton) — Božičević (Croatia); Pirher (Maraton) — Vršnak (Croatia). V bobu pa: Kampič (Maraton) — Bua (Croatia); Dvrog (Maraton) — Jovanović (Croatia); Strukelj (Maraton) — Jug (Croatia).

— Smučke tekme v Mežici. Podružnica Slov. planinskega društva v Mežici je priredila preteklo nedeljo prvenstvene smučke tekme, pri katerih so sodelovali tudi tekmovalci iz Maribora od zimsko-sportne sekcije SPD. Rezultati so bili na izbornem in lepem terenu dobri ter je od domačinov prispel prvi na cilj Zihert, dočim je dosegel najboljši čas dneva Tone Privršek (SPD Maribor).

— Smrtna kosa. V splošni bolnišnici je ugrabila smrt Justino Zizel, soprogo železničarja in posestnika v Cirknici. Pogreb pokojnice se vrši danes ob 4 pop. iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. Naj počiva v miru, žalujemo naše iskreno sožalje.

— Kam Mariborčani po ujejo. Oddelek za potne liste v Mariboru je izdal v preteklem letu 1858 novih ter podaljšal 2715 starih potnih listov. Zela po potovanju je torej pri Mariborčanih znatna, ker poseduje vsaka 10. oseba potni list za inozemstvo. Večina potnih listov je bila vidrlih za Avstrijo, potem si sledo Češkoslovaška, Nemčija, Italija in Ogrska in za njimi ostale zapadno evropske države. Od tega števila so bili trije potni listi izseljeniški za prekomorske kraje in sicer 2 za severno Ameriko in eden za južno Ameriko. Dalje je potni urad vidiral in podaljšal potne liste 465 tujih državljanov, ki stalno žive v Mariboru.

— Strmoglavil s podstrešja. Nezgoda kronika iz mariborske bolnišnice beleži prirastek treh novih slučajev, ki so bili sprejeti na zdravljenje tekom večerajšnjega dneva. Ajdič Alojzij, pcestnik na Dobravi v občini Skoke, je strmoglavil s podstrešja ter si pri padcu poškodoval levo oko. — Posestniški sin Martin Stern je postal žrtev posledice ter je zlomil levo roko nad zapetjem. Enaka nezgoda je zadela posestnika Antonijo Stern iz Podove, ki je zdrsnila v lopi ter si zlomila desno roko v zapetju.

— Krvi na curke... Razgrajči, pretepači so se zgrabili snoči v nekem lokalu na Frankopanovi cesti ter si razbijali kozarce na glavah, da je bilo krvi kar na skafce. Ker si ni nihče upal v bližino, da bi jih pomiril, so poklicali stražnika, ki je trojico najbolj vročehrvnih aretirat ter odvedel na stražnico. Šo to mizarski pomočnik Lojzek, parkekar Rajmund in mizar Henrik. Gostilničarju so napravili samo na razbitih kozarcih nad 100 Din škodo. Na policiji so bili deležni poleg resnega in poučnega predavanja o lepem vedenju v javnih lokalih, še obšutne denarne globe ter bodo morali še povrniti lastniku lokala povzročeno škodo.

Muta ob Dravi

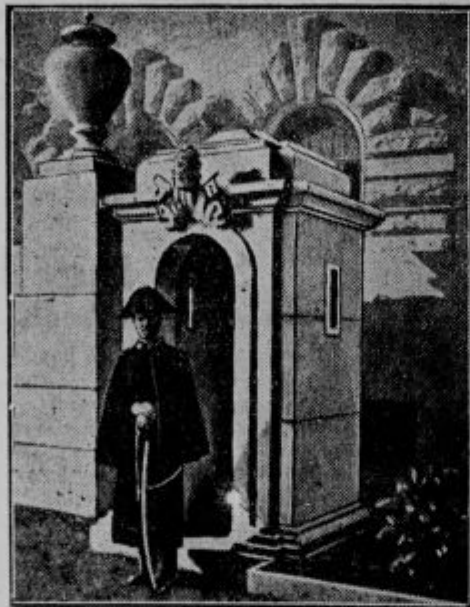
Muta je zdrav kraj. Od 950 tržanov je leta 1931 umrlo le 9 oseb, rodilo pa se je 15 otrok, torej je trg za 6 oseb napredoval. Da se pa kriza tudi Mute ni izognila, nam je dokaz, da so se v l. 1931. poročili samo 3 pari. Zato pa je tem manj občutna kriza pri konzumu pijače. Popili smo v letu 1931. 242 hl 40 l vina, 234 hl 90 l piva, 23 hl 20 l vin. mošta, 20 hl 40 l žganja, likerjev, konjaka in ruma. Tu pa se ni vstet sadjavec, ki se tukaj tudi dosti konsumira. Pijačam povprečna cena je bila takale: vino 16 Din, vin. moštu 12 Din, pivu 10 Din žganim pijačam 45 Din za 1 liter. Muta je s cenami za pijače v dravski banovini skoro na prvem mestu! — Stije trafikanti na Muti so prodali v prošlem letu za 380.260 Din raznih cigar, cigaret in tobaka. — Dne 17. januarja je priredila podružnica družbe Sv. Cirila in Metoda na Muti v šolskih prostorih lepo uspešo božičnico za revne šolske otroke, obdarovanih je bilo okoli 60 šolskih otrok z lepimi in koristnimi darili. Pri akciji sta se posebno požrtvovalno izkazali ga. Perkova in gđ. učiteljica Sula. — Siromakov na Muti pa se je tudi spomnil z precejšnjo količino špecerijskega blaga bivši trgovec na Muti, sedaj v Mariboru g. Oset. Darila je razdelil župni urad na Muti.

Nadutost in kriza

Odkar je pozval lord zakladnik angleške državljan, naj ne nosijo po nepotrebnem denara v inozemstvo, je zavladal velik mir po uradih, ki izdajajo potne liste. Se lani so pobegnili v zimskih mesecih kakor je navada desetisoči Angležev pred domačo meglo. Parniki za Kanarske otoke, francosko Riviero in Italijo, so odhajali natlačeno polni. Angleški listi imajo za naše pojme dokaj nenavaden oddelek »Društvene vesti«, ki prinaša samo novice iz višjih krogov. Misliti moramo, da ne tvori angleška plemiška družba tako zaprtega kroga, kakor je bilo na primer v predvojni Avstriji, in da hoče vsak mali trgovec, čim se mu posreči zgraditi malo vilo »na deželi« (t. j. v mestni okolici) urediti svoje življenje kot pravi gentleman. Te novice so prinašale dolge liste imen potujočih lordov, slike lady X v pižami v morskem kopalšču ali mistera Y v kavarni v Nizzu. Toda zdaj dnevno opominjajo časniki, da bi bil slab Anglež oni, ki gre v inozemstvo. Čim se je omožila kraljčina nečakinja, so pričeli pisati listi, da na noben način ne bosta smela mlada zakonca na ženitovanjsko potovanje izven Angleške, če se zavedata lastnega ugleda, ki nalaga dolžnosti. Zato se večkrat sliši v angleški družbi: »Radi bi potovali na jug... tako smo vajeni. A to ni mogoče. Zapisali bi nas v črno listo »slabih Angležev«, ki jo prinašajo dnevniki.« Zato bo ostala letos angleška promenada v Nizzu brez Angležev. Seveda ne bo kraljev stric, 80 letni vojvoda Connaughtski, zelo olajšal krize s tem, da bo letos prvič pogumno kljuboval dežju in mrazu v domovini. A tudi njegova žrtev je značilna za javno disciplino, ker ima na Rivieri lastno sijajno palačo.

Zalibog ima vsako gibanje svojo narobe-stran, in je slednja torišče nadutežev, ki z izredno občutljivostjo vedno obračajo nos po vetru. Snobi, kakor jih imenujejo Angleži, so med vojno zahajali tudi v gostilne v jeklenih čeladah in pripovedovali kilometrske pravljice o lastnih doživljajih na fronti. Po vojni so postali hudo rdeči in prerokovali svetovno zmago boljševikom. Zdaj je to že iz mode, in snobi so seveda izrabili v svoje svrhe krizo. Hočejo izgledati kakor nesrečne žrtve brezposelnosti. Pariške dame nosijo črne klobuke »a la crise«.

tudi zvečer. — To ima seveda svoj pomen: saj hodi brezposelni peš po blatu. A glavni izraz krize je debela nemarno zavozlana pletena volnena ovratnica. Svilene so predrage in zdaj ne-umestne. Zato pa so dovoljene svetle rokavice: povdariti morajo tudi v težkih dneh potrebnost zdravega optimizma. Snob, ki ima v omari več sto svilnenih ovratnic, si bo torej kupil še eno volneno ter bo smatral, da je opravil svojo dolžnost napram krizi. Lahko poda roko pariški dami v klobučku a la crise. Slednji se tako imenuje, ker porabi jako malo blaga, a je dosti drag: ta roba zdaj nudi največ zaslužka pariškim modnim hišam. Kakor rečeno, vsaka doba ima svoje snobe. Ne bi se splačalo o njih več govoriti. A odkod izvirajo dnevno rabljeni izrazi »snob« in »snobizem«? Pariški »Annales« prinašajo sledečo jako verjetno razlago. Beseda je prav stara in se je rodila na angleških univerzah, v srednjeveškem Oxfordu in Cambridgu. V starih časih so se ločili visokošolci v dve skupini: plemstvo in navadne smrtnike. Slednji so bili zabeleženi s francosko označbo: sans no-

Ob vseh vhodih v Vatikansko mesto so postavljene lične stražnice, v katerih stražijo vojaki papeške garde v svojih slikovitih uniformah.

blesse. Navadno se je rabila kratica »s. nob.«. Meščanski dijaki, sinovi odvetnikov in trgovcev, niso smeli stanovati v rezerviranih kolegijih za plemiče in sploh so uživali manjši ugled. A imeli so dosti denarja. Vedno so se oblačili po zadnji modi in pretirano povdarjali lasten dober nastop, da bi na ta način zatajili svoje skromno pokolenje. Na vse kriplje so hoteli prekositi dijake iz starih plemiških hiš. Sinovi pravih lordov so zasmehovali njih naduto nenaravno zunanost. Tako je nastala beseda snob in celo samostalni snobizem. Slednji je kmalu dobil širši pomen in je zdaj v rabi za vse številne domišljavce, gizdaline, naduteže, ki jih srečamo tudi v sedanjih demokratičnih časih menda na slehernem področju javnega življenja.

Katastrofalen potres v Guatemali

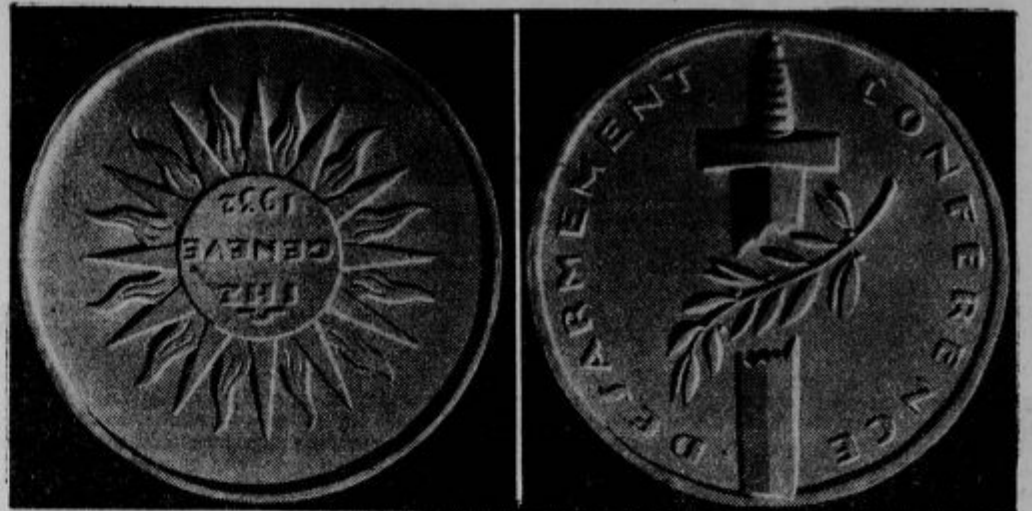
Iz Newyorka prihaja vest, da je izbruh ognjenikov Acatenango in Fuego, združen s potresom, napol razrušil glavno mesto Guatemale kakor tudi mesti Antigua in Santa Lucia. Druga mesta so pokrita od pepelnega dežja. Ker so porušene vse zveze z ozemljem, na katerem se je zgodila katastrofa, ni mogoče izvedeti nobenih podrobnosti. Sodi se pa, da je nesreča morala biti zelo huda in da je obžalovati veliko človeških žrtv.

V Pariz se steka zlata reka.

Potem, ko je 22. t. m. na parobrodu »Paris« prispelo v Havre iz Newyorka 273 zabojev, polnih zlata, ki je bilo namenjeno za Banque de France in kojega vrednost znaša 1.994.494 dolarjev, je bilo 23. t. m. v newyorškem pristanišču vkrcanih na drugo ladjo vno- vič za 20.474.000 dolarjev zlata za Francosko banko. Torej je odšlo drug za drugim v Francijo nad eno milijardo zlata v dinarjih. Ob enem pa je bilo vkrcanih še 230.000 dolarjev zlata, namenjenega v Svico.

Navaden prizor v Španiji: policija straži poslopje neke banke pred komunisti in anarhisti, ki so zadnje čase vedno bolj agresivni in po vsej Španiji prirejajo krvave nemire. Položaj postaja vedno bolj resen in mnogi krogi mislijo, da se bo mogoč vzdržati red in mir samo z novo diktaturo, za katero se zelo zavzemajo nekateri generali.

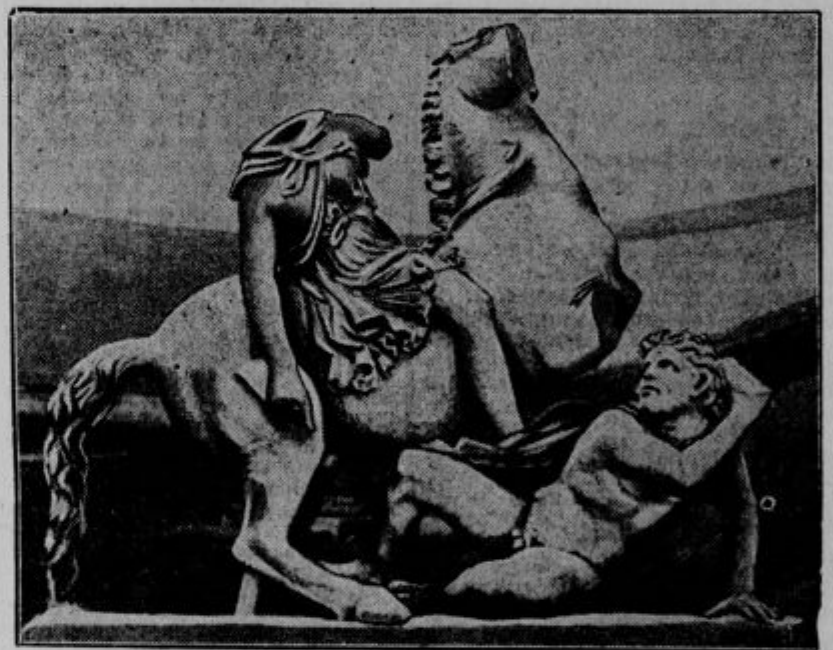
Spominska razorožitvena svetinja. Švicarski zvezni svet je v spomin predstoječe svetovne razorožitvene konference dal kovati posebno spominsko kolajno, ki si jo bodo lahko nabavili udeleženci te konference. Načrt za kolajno je izdelal ženevski kipar Maurice Sarki. Na prednji strani plakete je udobljen razbit meč z oljčno vejico, na drugi strani solnce. — Koliko uspeha bo razorožitvena konference imela, je zelo dvomljivo, gotovo pa je, da bo švicarska vlada s prodajo te kolajne veliko zaslužila.

31. mednarodni evharistični kongres

»Letos proslavlja irski narod 1500 letnico, odkar je prišel v Irsko sveti Patrik, apostol Irske, ki je irskemu narodu odkril in prinesel vse bogastvo Kristusove vere. Ze 15 stoletij živi irski narod zvest katoliški veri in to zvestobo je dokazal v neštevilnih težkih dobah s sijajno odpornostjo, s svetostjo velikega števila irskih mučnikov in svetnikov in z zanosno navdušenostjo številnih svojih misijonarjev. Irska je dala najbolj goreče širitelje katoliške vere, ki so Kristusove nauke širili ne samo v Evropi, marveč tudi v daleke prekmorske dežele. Srednjeveška zgodovina Irske je eno najslavnejših poglavij vesoljne katoliške cerkve. Koliko so morali Irski radi svoje vere pretrpeti in so trpeli

vse do najnovejših časov, kako so bili radi ljubezni do katoliške cerkve preganjani celo iz lastne domovine, je znano vsem narodom sveta in si je ta hrabri katoliški narod pridobil simpatije vsega civiliziranega sveta.

Zato je po vseh delih sveta bila sprejeta z največjo radostjo vest, da je za 31. mednarodni evharistični kongres izbrana Irska, kjer naj se izvrši ta manifestacija. Cimbolj se bliža čas kongresa, narašča med vsemi katoliškimi narodi zanimanje. Kongres se bo vršil od dne 21. do 26. junija v Dublinu. Na njem bodo zastopani vsi narodi sveta in smo prepričani, da bomo na njem tudi Slovenci lepo in dostojno zastopani.

2000 let staro umetniško delo. Pri izkopavanju pri mestu Porto d'Anzio v bližini Rima so te dni izkopali krassen, iz marmorja izklesan kip, ki v naravni velikosti predstavlja Herakleja in je po mnemu strokovnjakov star najmanj 2000 let.

Upor jetnikov v Angliji

V veliki jetnišnici Dard-Moor, ki leži sredi barja pri Prince Townu, so se uprli jetniki in zažgali jetnišnico. Straži je prišla na pomoč policija iz vseh okoliških krajev ter je prišlo do pravcate bitke, v kateri je bilo ranjenih 55 jetnikov, trije pa ubiti. Tudi dva stražnika sta bila ranjena. Zgoraj je stolp jetnišnice in pisarniški prostori. Več jetnikov je ubežalo in jih sedaj policija išče po barju.

Alkoholni most

Pred meseci so izročili prometu most preko znamenitih niagarskih slapov. Ta most spaja Kanado z Zedinjenimi državami. Zdravstveno nadzorstvo v Bussalu sedaj poroča, da bodo stroški zgraditve tega mostu plačani iz mostnine mnogo preje nego se je prvotno računal. Vsak teden gre preko tega mosta nad 50.000 oseb iz Zedinjenih držav v Kanado, da lahko v miru popije čašo piva ali vina. Zato je most dobil ime »Most alkohola«.

Miklavževa vas

Santa Claus je mala vas v Indiani v Zedinjenih državah. Claus je Miklavž, ki prinaša na Sveti večer darila angleškim in ameriškim otrokom. (Anglosaški svet je tudi v tem oziru bolj praktičen kakor mi. Pri nas mora biti Božiček predaren, če je Miklavž radodaren). Zato igra sicer malopomembna naselbina veliko ulogo v decembrskem mesecu. Nad en milijon zavrtkov in denarnih pisem roma letno ob tem času v omenjeno vas, in jih mora poštar razpošiljati naprej. To so sama božična darila. Amerikanci hočejo, da bi bila opremljena s poštnim žigom »Santa Claus«. Vaški poštar mora ta teden vsako leto nastaviti več deset uradnikov, da bi bili kos pošiljatkam, ki poplavlajo njegovo hiško. To pomeni velike stroške, ter je na poštarjevo prizadevanje letos naprosila občina S. Claus vlado, da bi ji nadala katerokoli drugo ime. A senatorji v Washingtonu so po daljšem razpravljanju sklenili, da tega ne sme biti, ker bi protestirala vsa Unija. Občina Santa Claus je morala slejkoprej obdržati dasedanje ime.

Žalostna bilanca surovega sporta

Po uradnih podatkih je bilo v l. 1931, pri nogometnih tekmah ubitih 43 igralcev. Samo decembra meseca jih je bilo ubitih v tej surovi igri šest.

Davki nekdanj

Proti davkom so se pritoževali ljudje že v starodavnih časih. Ob času Mojzesa so morali Hebrejci plačevati letni davek, ki so ga pobirali leviti, v obliki ene desetine vseh pridelkov. Pod faraoni je moral vsak njihov podložnik letno izročiti faraonu eno petino letnine. V Atenah so imeli že neke vrste progresivnih davkov na dohodnino in še posebne davke na dohodke rudnikov ter carine. V Rimu so pobirali davke zelo različno. V začetku so jih pobirali zelo neredno pač po potrebi. Bili so celo časi, ko so bili Rimljani popolnoma oproščeni davkov, ko so premagali Grke in dobili iz Aten obilo zlata. V srednjem veku so pobirali posebne davke za križarske vojske in posamezni vladarji za roparske pohode. Vsakomur je bilo obljubljeno, da bo ta davek dobil povrnjen po uspešno končani vojni. Ker je bilo davkov vedno več, so se zelo pogosto ljudje uprli in marsikateri vitez je bil ubit od svojih podložnikov.

Španske revolucije

Ponosni Španec pred ogledalom: Kakšno uniformo naj si izberem za jutri?

Izvoz v letu 1931

Pravkar so objavljeni podatki o našem izvozu v mesecu decembru 1931 in s tem so nam na razpolago podatki o vsem našem izvozu v preteklem letu.

V mesecu decembru je znašal izvoz 236.650 ton za 382.05 milj. Din, v novembru pa je znašal izvoz 263.852 ton za 349.4 milj. Din. V decembru leta 1930 pa smo izvozili 306.892 ton za 493.46 milj. Lanskega decembra je bil torej izvoz manjši kot decembra 1930 po teži za 22,9%, po vrednosti pa za 22,6%.

Glavni predmeti našega izvoza so bili v decembru naslednji (vse v milj. Din, v oklepajih podatki za november):

Pšenica 37,4 (37,2), koruza 9,5 (5,3), moka 2,5 (1,6), sveže sadje 3,2 (17,75), suhe slive 5,0 (9,9), vino 5,3 (4,7), konoplja 3,8 (4,9), goveda 8,1 (10,5), prašiči 22,2 (24,1), drobnica 7,1 (9,8), perutnina 8,1 (7,1), sveže meso 43,9 (23,2), jaja 6,7 (9,0), drva 4,5 (5,8), stavbni les 40,7 (46,0), lesni izdelki 2,8 (2,1), cement 7,1 (6,8), svinca 2,8 (2,2), baker sirov 17,1 (21,6), rude 20,4 (8,05), posoda iz železne pločevine 3,3 (—).

V zadnjih mesecih preteklega leta je bil naš izvoz naslednji:

	1930	1931
9 mesecev	5.004,8	3.682,2
oktober	662,1	387,3
november	619,7	349,4
december	493,5	382,05

Skupno je znašal izvoz v vsem letu 1931. 3.323.416 ton v skupni vrednosti 4.800.963 milj. Din (leta 1930 je znašal izvoz 4.733.223 ton za 6.780.054 milj. Din). Izvoz je torej v primeri z letom 1930 padel po količini za 29,8%, po vrednosti pa za 29,2%.

Zadnja leta je bil naš izvoz naslednji (v tisočih ton in milijonih dinarjev):

	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
	4.398	4.885	4.251	4.527	5.330	4.733	3.323
	8.904,5	7.818,2	6.400,2	6.444,7	7.921,7	6.780,1	4.801,0

Svetovna gospodarska kriza je zajela naš izvoz že l. 1930. V še večji meri pa je začel izvoz padati v letu 1931, in je bil s tem naš izvoz po količini manjši kot leta 1923, ko je znašal 3.026.000 ton (l. 1924 je znašal naš izvoz 3.916.000 ton). Vrednosti pa se ne dajo tako primerjati med seboj,

ker je nastopil v zadnjih dveh letih veliki padec, ki je prevrnil vse dosedanje relacije cen.

Glavni predmeti našega izvoza v zadnjih dveh letih so bili ti-le:

	Teža v tis. ton	Vrednost v milj. Din
Pšenica	252	308
Koruza	1080	1981
Fižol	503	225
Sveže sadje	21	12
Suhe slive	100	63
Vino	8	8
Konoplja	12	17
Konji (glav)	8	7
Goveda (glav)	30	25
Prašiči (glav)	121	91
Drobnica (glav)	243	273
Perutnina	717	502
Sveže meso	8	8
Jaja	16	17
Drva	30	26
Stavbni les	413	275
Hrastovi ž. prag. (kom.)	1166	750
Bukovi ž. prag. (kom.)	2117	1287
Izdelki iz lesa	595	817
Cement	38	21
Baker	417	418
Rude	25	23
Baker	1048	624

Ta statistika je kaj interesantna. Tako vidimo, da je lani pri živini narasel le izvoz prašičev, dočim so ostale vrste padle. Po vrednosti pa je naš izvoz znatno manjši. Nadalje vidimo, da je izvoz pšenice narasel za 56.000 ton, vendar je bila vrednost izvožene pšenice komaj 1 milijon Din višja kakor leta 1930. Izmed predmetov, ki izkazujejo povečanje, sta najvažnejša vino in bukovni železniški pragovi. Seveda je količina teh vrst blaga v izvozu narasla, dočim je vrednost le neznatno višja. Izvoz vseh vrst lesa je znašal lani v vrednosti 906,3 milj. Din, leta 1930 1453,7 in leta 1929 1830,3 milj. Din. V primeri z l. 1929, ki je bilo najboljšo leto za naš izvoz, je torej vrednost padla za polovico. Najbolj je nazadoval izvoz drv in hrastovih pragov.

Za naše hmeljarje je posebno zanimivo, da je znašal izvoz hmelja leta 1927 4996 ton za 197,7 milj. Din, leta 1928 7679 ton za 226 milj., leta 1929 3297 ton za 48,7 milj. Din, leta 1930 2706 ton za 21,8 milj. Din, lani pa je znašal izvoz samo še 1577 ton v skupni vrednosti 11,9 milj. Din. Te številke kažejo katastrofo našega hmeljarstva. Izvoz je torej padel od leta 1928 do leta 1931 po teži za 79%, po vrednosti pa za 95% in znaša sedaj le še nekaj nad 5% tedanje vrednosti.

Borza

Dne 25. januarja.

Denar

Danes so bili vsi devizni tečajji slabšeji. V devizi Curih je Narodna banka zvišala napetost od 2 na 5,50 in se je s tem srednji tečaj Curiha dvignil od 1.098,75 na 1.098,90. Promet je bil danes izredno zamejen, posebno v devizah New York, London in Curih. Vse zaključene devize je dala Narodna banka.

Ljubljana, Amsterdam 2262,44—2273,80, Bruselj 783,74—787,68, Curih 1096,15—1101,65, London 192,27—193,87, New York 5617,73—5645,99, ček 5595,73—5625,99, Pariz 221,25—222,37, Praga 166,14 do 167,26, Trst 281,49—283,89.

Zagreb, Amsterdam 2262,44—2273,80, Berlin 13,45—13,50 (privatno), Bruselj 783,74—787,68, London 192,27—193,87, Milan 281,49—283,89, New York 5617,73—5645,99, ček 5595,73—5625,99, Pariz 221,25—222,37, Praga 166,27—167,13, Curih 1096,15—1101,65. — Skupni promet brez kompenzacij 9,65 milj. Din.

Belgrad, Amsterdam 2262,44—2273,80, Bruselj 783,74—787,68, Curih 1096,15—1101,65, New York 5595,73—5623,73, London 192,27—193,87, Pariz 221,25—222,37, Praga 166,27—167,13, Milan 281,49 do 283,89.

Curih, Belgrad 9,07, Pariz 20,1850, London 17,59, New York 512,7, Bruselj 71,50, Milan 25,73, Madrid 42,75, Amsterdam 206,40, Berlin 120,85, Stockholm 58,50, Oslo 96, Kopenhagen 97,50, Sofija 3,71, Praga 15,1750, Varšava 57,37, Atene 6,60, Carigrad 2,45, Bukarešta 3,04, Helsingfors 7,60. Dunaj, Dinar notira (valuta) 12,60.

Vrednostni papirji

Tudi danes je bila tendenca za državne papirje slaba in so tečajji bili nižji kot konec preteklega tedna. To velja tudi za dolarske papirje. Proti koncu borze pa se je tendenca izpremenila in bila nekoliko čvrstješa. Promet je bil na zagrebški borzi naslednji: vojna škoda 800 kom., 8% Blerovo posojilo 2000 dol. in begl. obveznice 300.000. — Belgrajska borza pa izkazuje tale promet: vojna škoda prompt 350 kom., za februar 200 kom., begl. obveznice 235.000, 8% Blerovo posojilo 1000 dol. in 7% Blerovo posojilo 3000 dol.

Ljubljana, 8% Bler. pos. 53 bl., 7% Blerovo posojilo 47 bl., Slavna 40 den., Ruše 125 den. Zagreb, Državni papirji: 7% inv. pos. 50—56, agrarni 27—32, vojna škoda ar. 214—215, kasa 214 do 215 (215, 220), 2. 213—216 (216), 3. 218 bl., 7% Bler. pos. kasa 45 45,75, 8% Bler. posojilo ar. 50—51,50, kasa 50—51,50 (51, 54), 7% pos. Hip. Drž. banke 45—47, 6% begl. obv. 35—36 (36, 34, 35, 35,50, 38).

Belgrad, Narodna banka 4950—4980, 7% inv. pos. 55 den., agrarni 28 bl., vojna škoda 216—218 (215), 2. zaklj. 218, 6% begl. obv. zaklj. 36, 36,25, 36,50, 8% Bler. pos. zaklj. 53,50, 7% Blerovo pos. zaklj. 46,50, 7% pos. DHB 46 bl.

Dunaj, Don. sav. jadr. 94, Wiener Bankverein 11,55, Escomptes 113, Mundus 95,10, Alpine 11,55, Trboveljska 30.

Žitni trg

Novi Sad, Koruza: be. gar. kval. 67%—69%, be. okol. Sombor 69—71, be. srem. marec, april in maj 80—82%, ban. gar. kval. 65—67, srem. gar. kval. 68%—71, srem. par. Sid 71—73, srem., be. sus. 76—78, srem. sus. par. Sid 79—80. — Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence: neizpremenjena. Promet: 32 vagonov.

Budimpešta, Tendence: slabša. Promet: srednji. Pšenica: marec 12,51—12,60, zaklj. 12,54 do 12,56; maj 13,90—13,40, zaklj. 13,30—13,31. — Rž: marec 14,53—14,54, zaklj. 14,52—14,55; maj 15,03 do 15,13, zaklj. 15,10—15,15. — Koruza: maj 14,73 do 14,77, zaklj. 14,78—14,81.

Winnipeg (začetni tečajji). Pšenica: maj 62, julij 63,37, oktober 64,875.

Chicago (začetni tečajji). Pšenica: maj 57,875, julij 57,625, september 58,75, Koruza: maj 40,625, julij 42,125, Oves: maj 25,625, Rž: maj 45,875, julij 46,25.

Živina

Na varaždinskem sejmu so bile cene te-le: krave 1,30—2,50, junice 4,50, biki in junci 3,50 do

Zadnja poročila:

Boj med Kitajci in Japonci v ZN

Zeneva, 25. januarja. Igr. Danes je bil na seji Sveta Društva narodov dve uri trajajoč govorniški dvoboj med novima delegatoma iz Kitajske in Japonske. Do odločitve v tem konfliktu se ni prišlo, prej bi se lahko reklo, da se je konflikt postrl. Kitajski delegat se je pritoževal, da preiskovalna komisija deluje prepočasno, ter je v ostrih besedah očital Japonci, da krši pogodbe, ter izjavil, da je v zgodovini malo primerov, v katerih bi se pogodbe

in obljube krsile tako enično. Japonski delegat je izjavil, da redoljubni in pravični misleči kitajski elementi v Mandžuriji podpirajo Japonsko. Nato je govoril proti kitajskemu bojkotu japonskega in sploh inozemskega blaga na Kitajskem. Razprava se bo jutri nadaljevala. Kitajski delegat proti prvočemu pričakovanju ni stavil predloga, da bi se spor obravnaval na podlagi člena 15 in 16 pakta Zveze narodov.

Homatije v Španiji

Madrid, 25. jan. Igr. V Sevilli vlada popolna stavka. Ves promet je ustavljen. Ulice centroma so popolnoma prazne. Močne vojske čete so pripravljene z letali in oklopnimi avtomobili, da preprečijo nemire. Kljub temu je prišlo do majhnih spopadov med stavkajočimi in Guardia Civil. V nekaterih drugih mestih so izbruhnile delne stavke. Cadixu so hoteli zažgati cerkev, kar pa je bilo preprečeno. Na madridskem letališču sta bila aretirana dva častnika, ker sta

vršila menarhistično propagando. V Barceloni je prišlo do pretepotov med študenti, ki so bili očrtni za vlado, deloma proti vladi zaradi dekreta o razpustu jezuitskega reda.

Madrid, 25. jan. Z. Vojaštvo in policija v Barceloni sta razgnala tajni anarhistični sestanek. Pri tej priložnosti so se anarhisti uprli in streljali na policijske agente ter enega ubili. Končno je orožnikom in vojaštvu uspelo, da so aretirali vse udeležence sestanka. Aretiranih je bilo 150 anarhistov,

SPORTNE VESTI

Končno smo le imeli večjo nogometno prireditve, ki je pokazala koliko je vredno ako moštvo igra vso zimo, čeprav večina naših klubov se počiva. Nastop Litije v nedeljo je dokazal, kaj se doseže ako so igralci pripravljeni. V taki formi kot je zaigrala Litija proti Gradjanemu v prvi polovici, že dolgo nismo videli. K uspehu je seveda pripomogla sijajna igra srednjega krilca Vardica, ki je postal kar naenkrat izvrsten srednji krilec. To mesto je bilo v moštvo bel zelenih dosedaj najslabše zasedeno. Po tem prvem uspehu lahko pričakujemo, da bo letos naš nogomet veliko boljše zastopanje kot dosedaj. Igrati in ne zamuditi nobene priložnosti, mora biti sedaj deviza naših klubov. Poraz Gradjankega s 3 : 1 je znak, da smo dorasli z grebskemu nogometu. Ne samo rezultat, tudi kako so igrali naši fantje kaže, da smo velike napredovali.

Maribor, ki je gostoval v Gradcu je pa slabše zastopal naš nogomet. Sturm je odpravil Maribor s 6 : 0, kar je vsekakor malo visok rezultat. Predolg odmor se je morda nad Mariborom, Sturm sicer ni močan nasprotnik, toda za netrenirano moštvo še vedno resen nasprotnik. Ker takoj tudi Mariborčane težke tekme, ne smejo počivati, ako hočejo obratiti pozicijo, ki so si jo priborili v jeseni. Naj posnemajo ljubljanske klube, ter igrajo.

Nogometne tekme so se vršile tudi v Zagrebu in Belgradu. V Zagrebu so se vršile zadnje tekme prvega razreda. Prvo plačirani klubi sedanjega prvega razreda pridejo v skupino z Gradjanom, Haškom in Concordio in bodo igrali najprej tekme za podvezno prvenstvo po novem načinu. To so klubi Viktorija, Jugoslavija in Železničarji. Od teh je narenejši tekme, ki bo sodeloval v naši ligi. Prvenstvo bo pričelo v najkrajšem času. V Belgradu je gostovalo madžarsko profesionalno moštvo Somogy in izgubilo z BSK 8 : 2. S tako visokim rezultatom že dolgo ni podleglo pri nas nobeno profesionalno moštvo. Dobro razpoloženi BSK je z lahkoto zabijl goli. Na programu pretekle nedelje pa niso bile samo nogometne tekme.

Smučarji so imeli na Pohorju svojo najtežjo tekmo. Tek na 50 km je gotovo najtežja preizkušnja za smučarja-tekmovalca. Proga 50 km preteči na zidih v približno 5 urah pač ni šala. Samo najbolj trenirani so vzdržali. Videli smo kdo je resno pripravljen za letošnjo sezono. Na tej težki progi je zmagal Brvar iz Ljubljane. Prvi je prišel na cilj, kar dokazuje izredno vzdržljivost. Tudi Godec in Jakopič sta pokazala veliko vzdržljivost. Proga je bila tako izpeljana, kakor je le redko kje mogoče izvršiti. Tudi kot organizatorji so se Mariborčani izkazali z najboljšo strani. Največji prireditelj so dobro organizirali in dokazali, da bodo tudi državno prvenstvo v redu izpeljali. Toda smučarji so nastopili tudi po Gorenjskem Ljubljana je imela v Kranjski gori drugi del svojega klubskega prvenstva. Nastopili so skakači. Tekmovalce je 8 klubovih članov pa tudi izven konkurence je bilo precej tekmovalcev. Šrnel je dosegel prvo mesto in se revanširal za poraz, ki mu ga je zadal na prvi letošnji tekmi mladi talentirani Palme. To pot je Palme imel smolo in padel. Šrnel je skočil najdalj 29 m, medtem ko je Palme pri skoku 28,50 padel in radi tega zasedel tretje mesto. Drugo mesto je zasedel Babler. Izven konkurence so tekmovali nekateri mlajši. Videli smo, da je za naraščaj dobro poskrbljeno in bodo stre zvezde kaj kmalu morale v penzijo. Lep solčniti dan je privedel na Gorenjsko zopet veliko smučarjev. Snežni razmere so idealne in so se prav povsod izvrstno smučali. Kmalu bomo videli po Ljubljani, kjer smo že pozabili kako izgleda sonce, zagorele obraze prijateljev zimскеga sporta.

Smučarji so imeli na Pohorju svojo najtežjo tekmo. Tek na 50 km je gotovo najtežja preizkušnja za smučarja-tekmovalca. Proga 50 km preteči na zidih v približno 5 urah pač ni šala. Samo najbolj trenirani so vzdržali. Videli smo kdo je resno pripravljen za letošnjo sezono. Na tej težki progi je zmagal Brvar iz Ljubljane. Prvi je prišel na cilj, kar dokazuje izredno vzdržljivost. Tudi Godec in Jakopič sta pokazala veliko vzdržljivost. Proga je bila tako izpeljana, kakor je le redko kje mogoče izvršiti. Tudi kot organizatorji so se Mariborčani izkazali z najboljšo strani. Največji prireditelj so dobro organizirali in dokazali, da bodo tudi državno prvenstvo v redu izpeljali. Toda smučarji so nastopili tudi po Gorenjskem Ljubljana je imela v Kranjski gori drugi del svojega klubskega prvenstva. Nastopili so skakači. Tekmovalce je 8 klubovih članov pa tudi izven konkurence je bilo precej tekmovalcev. Šrnel je dosegel prvo mesto in se revanširal za poraz, ki mu ga je zadal na prvi letošnji tekmi mladi talentirani Palme. To pot je Palme imel smolo in padel. Šrnel je skočil najdalj 29 m, medtem ko je Palme pri skoku 28,50 padel in radi tega zasedel tretje mesto. Drugo mesto je zasedel Babler. Izven konkurence so tekmovali nekateri mlajši. Videli smo, da je za naraščaj dobro poskrbljeno in bodo stre zvezde kaj kmalu morale v penzijo. Lep solčniti dan je privedel na Gorenjsko zopet veliko smučarjev. Snežni razmere so idealne in so se prav povsod izvrstno smučali. Kmalu bomo videli po Ljubljani, kjer smo že pozabili kako izgleda sonce, zagorele obraze prijateljev zimského sporta.

Smučarji so imeli na Pohorju svojo najtežjo tekmo. Tek na 50 km je gotovo najtežja preizkušnja za smučarja-tekmovalca. Proga 50 km preteči na zidih v približno 5 urah pač ni šala. Samo najbolj trenirani so vzdržali. Videli smo kdo je resno pripravljen za letošnjo sezono. Na tej težki progi je zmagal Brvar iz Ljubljane. Prvi je prišel na cilj, kar dokazuje izredno vzdržljivost. Tudi Godec in Jakopič sta pokazala veliko vzdržljivost. Proga je bila tako izpeljana, kakor je le redko kje mogoče izvršiti. Tudi kot organizatorji so se Mariborčani izkazali z najboljšo strani. Največji prireditelj so dobro organizirali in dokazali, da bodo tudi državno prvenstvo v redu izpeljali. Toda smučarji so nastopili tudi po Gorenjskem Ljubljana je imela v Kranjski gori drugi del svojega klubskega prvenstva. Nastopili so skakači. Tekmovalce je 8 klubovih članov pa tudi izven konkurence je bilo precej tekmovalcev. Šrnel je dosegel prvo mesto in se revanširal za poraz, ki mu ga je zadal na prvi letošnji tekmi mladi talentirani Palme. To pot je Palme imel smolo in padel. Šrnel je skočil najdalj 29 m, medtem ko je Palme pri skoku 28,50 padel in radi tega zasedel tretje mesto. Drugo mesto je zasedel Babler. Izven konkurence so tekmovali nekateri mlajši. Videli smo, da je za naraščaj dobro poskrbljeno in bodo stre zvezde kaj kmalu morale v penzijo. Lep solčniti dan je privedel na Gorenjsko zopet veliko smučarjev. Snežni razmere so idealne in so se prav povsod izvrstno smučali. Kmalu bomo videli po Ljubljani, kjer smo že pozabili kako izgleda sonce, zagorele obraze prijateljev zimského sporta.

Smučarji so imeli na Pohorju svojo najtežjo tekmo. Tek na 50 km je gotovo najtežja preizkušnja za smučarja-tekmovalca. Proga 50 km preteči na zidih v približno 5 urah pač ni šala. Samo najbolj trenirani so vzdržali. Videli smo kdo je resno pripravljen za letošnjo sezono. Na tej težki progi je zmagal Brvar iz Ljubljane. Prvi je prišel na cilj, kar dokazuje izredno vzdržljivost. Tudi Godec in Jakopič sta pokazala veliko vzdržljivost. Proga je bila tako izpeljana, kakor je le redko kje mogoče izvršiti. Tudi kot organizatorji so se Mariborčani izkazali z najboljšo strani. Največji prireditelj so dobro organizirali in dokazali, da bodo tudi državno prvenstvo v redu izpeljali. Toda smučarji so nastopili tudi po Gorenjskem Ljubljana je imela v Kranjski gori drugi del svojega klubskega prvenstva. Nastopili so skakači. Tekmovalce je 8 klubovih članov pa tudi izven konkurence je bilo precej tekmovalcev. Šrnel je dosegel prvo mesto in se revanširal za poraz, ki mu ga je zadal na prvi letošnji tekmi mladi talentirani Palme. To pot je Palme imel smolo in padel. Šrnel je skočil najdalj 29 m, medtem ko je Palme pri skoku 28,50 padel in radi tega zasedel tretje mesto. Drugo mesto je zasedel Babler. Izven konkurence so tekmovali nekateri mlajši. Videli smo, da je za naraščaj dobro poskrbljeno in bodo stre zvezde kaj kmalu morale v penzijo. Lep solčniti dan je privedel na Gorenjsko zopet veliko smučarjev. Snežni razmere so idealne in so se prav povsod izvrstno smučali. Kmalu bomo videli po Ljubljani, kjer smo že pozabili kako izgleda sonce, zagorele obraze prijateljev zimského sporta.

Smučarji so imeli na Pohorju svojo najtežjo tekmo. Tek na 50 km je gotovo najtežja preizkušnja za smučarja-tekmovalca. Proga 50 km preteči na zidih v približno 5 urah pač ni šala. Samo najbolj trenirani so vzdržali. Videli smo kdo je resno pripravljen za letošnjo sezono. Na tej težki progi je zmagal Brvar iz Ljubljane. Prvi je prišel na cilj, kar dokazuje izredno vzdržljivost. Tudi Godec in Jakopič sta pokazala veliko vzdržljivost. Proga je bila tako izpeljana, kakor je le redko kje mogoče izvršiti. Tudi kot organizatorji so se Mariborčani izkazali z najboljšo strani. Največji prireditelj so dobro organizirali in dokazali, da bodo tudi državno prvenstvo v redu izpeljali. Toda smučarji so nastopili tudi po Gorenjskem Ljubljana je imela v Kranjski gori drugi del svojega klubskega prvenstva. Nastopili so skakači. Tekmovalce je 8 klubovih članov pa tudi izven konkurence je bilo precej tekmovalcev. Šrnel je dosegel prvo mesto in se revanširal za poraz, ki mu ga je zadal na prvi letošnji tekmi mladi talentirani Palme. To pot je Palme imel smolo in padel. Šrnel je skočil najdalj 29 m, medtem ko je Palme pri skoku 28,50 padel in radi tega zasedel tretje mesto. Drugo mesto je zasedel Babler. Izven konkurence so tekmovali nekateri mlajši. Videli smo, da je za naraščaj dobro poskrbljeno in bodo stre zvezde kaj kmalu morale v penzijo. Lep solčniti dan je privedel na Gorenjsko zopet veliko smučarjev. Snežni razmere so idealne in so se prav povsod izvrstno smučali. Kmalu bomo videli po Ljubljani, kjer smo že pozabili kako izgleda sonce, zagorele obraze prijateljev zimského sporta.

Smučarji so imeli na Pohorju svojo najtežjo tekmo. Tek na 50 km je gotovo najtežja preizkušnja za smučarja-tekmovalca. Proga 50 km preteči na zidih v približno 5 urah pač ni šala. Samo najbolj trenirani so vzdržali. Videli smo kdo je resno pripravljen za letošnjo sezono. Na tej težki progi je zmagal Brvar iz Ljubljane. Prvi je prišel na cilj, kar dokazuje izredno vzdržljivost. Tudi Godec in Jakopič sta pokazala veliko vzdržljivost. Proga je bila tako izpeljana, kakor je le redko kje mogoče izvršiti. Tudi kot organizatorji so se Mariborčani izkazali z najboljšo strani. Največji prireditelj so dobro organizirali in dokazali, da bodo tudi državno prvenstvo v redu izpeljali. Toda smučarji so nastopili tudi po Gorenjskem Ljubljana je imela v Kranjski gori drugi del svojega klubskega prvenstva. Nastopili so skakači. Tekmovalce je 8 klubovih članov pa tudi izven konkurence je bilo precej tekmovalcev. Šrnel je dosegel prvo mesto in se revanširal za poraz, ki mu ga je zadal na prvi letošnji tekmi mladi talentirani Palme. To pot je Palme imel smolo in padel. Šrnel je skočil najdalj 29 m, medtem ko je Palme pri skoku 28,50 padel in radi tega zasedel tretje mesto. Drugo mesto je zasedel Babler. Izven konkurence so tekmovali nekateri mlajši. Videli smo, da je za naraščaj dobro poskrbljeno in bodo stre zvezde kaj kmalu morale v penzijo. Lep solčniti dan je privedel na Gorenjsko zopet veliko smučarjev. Snežni razmere so idealne in so se prav povsod izvrstno smučali. Kmalu bomo videli po Ljubljani, kjer smo že pozabili kako izgleda sonce, zagorele obraze prijateljev zimského sporta.

Smučarji so imeli na Pohorju svojo najtežjo tekmo. Tek na 50 km je gotovo najtežja preizkušnja za smučarja-tekmovalca. Proga 50 km preteči na zidih v približno 5 urah pač ni šala. Samo najbolj trenirani so vzdržali. Videli smo kdo je resno pripravljen za letošnjo sezono. Na tej težki progi je zmagal Brvar iz Ljubljane. Prvi je prišel na cilj, kar dokazuje izredno vzdržljivost. Tudi Godec in Jakopič sta pokazala veliko vzdržljivost. Proga je bila tako izpeljana, kakor je le redko kje mogoče izvršiti. Tudi kot organizatorji so se Mariborčani izkazali z najboljšo strani. Največji prireditelj so dobro organizirali in dokazali, da bodo tudi državno prvenstvo v redu izpeljali. Toda smučarji so nastopili tudi po Gorenjskem Ljubljana je imela v Kranjski gori drugi del svojega klubskega prvenstva. Nastopili so skakači. Tekmovalce je 8 klubovih članov pa tudi izven konkurence je bilo precej tekmovalcev. Šrnel je dosegel prvo mesto in se revanširal za poraz, ki mu ga je zadal na prvi letošnji tekmi mladi talentirani Palme. To pot je Palme imel smolo in padel. Šrnel je skočil najdalj 29 m, medtem ko je Palme pri skoku 28,50 padel in radi tega zasedel tretje mesto. Drugo mesto je zasedel Babler. Izven konkurence so tekmovali nekateri mlajši. Videli smo, da je za naraščaj dobro poskrbljeno in bodo stre zvezde kaj kmalu morale v penzijo. Lep solčniti dan je privedel na Gorenjsko zopet veliko smučarjev. Snežni razmere so idealne in so se prav povsod izvrstno smučali. Kmalu bomo videli po Ljubljani, kjer smo že pozabili kako izgleda sonce, zagorele obraze prijateljev zimského sporta.

Smučarji so imeli na Pohorju svojo najtežjo tekmo. Tek na 50 km je gotovo najtežja preizkušnja za smučarja-tekmovalca. Proga 50 km preteči na zidih v približno 5 urah pač ni šala. Samo najbolj trenirani so vzdržali. Videli smo kdo je resno pripravljen za letošnjo sezono. Na tej težki progi je zmagal Brvar iz Ljubljane. Prvi je prišel na cilj, kar dokazuje izredno vzdržljivost. Tudi Godec in Jakopič sta pokazala veliko vzdržljivost. Proga je bila tako izpeljana, kakor je le redko kje mogoče izvršiti. Tudi kot organizatorji so se Mariborčani izkazali z najboljšo strani. Največji prireditelj so dobro organizirali in dokazali, da bodo tudi državno prvenstvo v redu izpeljali. Toda smučarji so nastopili tudi po Gorenjskem Ljubljana je imela v Kranjski gori drugi del svojega klubskega prvenstva. Nastopili so skakači. Tekmovalce je 8 klubovih članov pa tudi izven konkurence je bilo precej tekmovalcev. Šrnel je dosegel prvo mesto in se revanširal za poraz, ki mu ga je zadal na prvi letošnji tekmi mladi talentirani Palme. To pot je Palme imel smolo in padel. Šrnel je skočil najdalj 29 m, medtem ko je Palme pri skoku 28,50 padel in radi tega zasedel tretje mesto. Drugo mesto je zasedel Babler. Izven konkurence so tekmovali nekateri mlajši. Videli smo, da je za naraščaj dobro poskrbljeno in bodo stre zvezde kaj kmalu morale v penzijo. Lep solčniti dan je privedel na Gorenjsko zopet veliko smučarjev. Snežni razmere so idealne in so se prav povsod izvrstno smučali. Kmalu bomo videli po Ljubljani, kjer smo že pozabili kako izgleda sonce, zagorele obraze prijateljev zimského sporta.

Smučarji so imeli na Pohorju svojo najtežjo tekmo. Tek na 50 km je gotovo najtežja preizkušnja za smučarja-tekmovalca. Proga 5

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349.

Službe iščejo

Beseda samo 50 par
Iščem službo

vratarja, skladiščnika ali sluge. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 914.

Pošteno, dobro dekle
vešča kuhanja in šivanja, išče službo, najrajši pri kakšni šivilji. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 982.

Službodobe

Beseda samo 50 par
Dekle za vse

ki se bo izurila za drugo sobarico, začetrnica 17 let se sprejme. Plača mesečno 200 Din in službena obleka. Nemško govoreče imajo prednost. Če možno, naj se pošlje slika. Nastop službe v februarju. Soproga veleposestnika Marija Zwilling — Zdenčica pri Zagrebu.

Denar

Beseda samo 50 par
Kdor hoče,

da dobi hitro denar, naj se javi in priloži znamko za 2 Din na upravo »Slovenca« pod »Hitra pomoč« št. 989.

Posojila
dobite na hipoteko ali poroštva. — Ponudbe pod »Točna izvršitev« podružnici »Slovenca« v Mariboru. Znamke za odgovor.

Pomik

Beseda samo 50 par
Čamernikova

šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36. Prva oblast, koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoj. Pišite ponj! Sprejem učencev vsaki čas.

Objave

Beseda samo 50 par
Na dobro dom. hrano

sprejem več oseb po jako zmerni ceni. Streliška ulica 24/I, Molan.

Izjava!
Podpisani izjavljam, da nisem plačnik dolgov, tudi ne moja mati in žena, ki bi jih kdorkoli napravil na naše ime. — Prof. S. Breskvar.

Stanovanja

Beseda samo 50 par
Soba

s posebnim vhodom in z električno razsvetljavo — blizu dolnjekga mostu — se odda gospodu. Hradeckega vas 5.

Stanovanje
treh sob se takoj odda v novi hiši. Poizve se: Florijanska ulica 33, I. n.

Stanovanje
dvosobno, s pritliklinami, novo urejeno, se odda s 1. februarjem mirni stranki. Večna pot 11, pod Rožnikom.

Naši mali oglasi

se zadovolje s par dinarji in opravijo, kar si želite!

Oglasi s krepkimi naslovi in taki s klišejji se računajo do obsega 15 vrstic po 2 Din, nad 15 vrstic pa po Din 2.50 za vrstico.

Poslužite se te cenene pomoči!

Vnajem

Beseda samo 50 par
Gostilniški lokal

oddam večjemu vinogradniku ali vinskemu trgovcu, ki bi točil najboljša vina po konkurenčnih cenah. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 990.

Glasba

Beseda samo 50 par
Klavirji

Preden kupite klavir, si oglejte moje bogato zalogo prvovrstnih klavirjev. Prodajam najceneje, na najmanjše obroke, z garancijo, brez vsakega pribitka ali vračunavanja kakršnihkoli obresti. Najcenejša izposojevalnica! Warbinek, Ljubljana — Rimska cesta 2.

Posestva

Beseda samo 50 par
Hišo

dvodružinsko, v bližini sv. Jožefa, kupim. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Dvodružinska št. 893«.

Kupimo

Beseda samo 50 par
Pisalne mize

dobro ohranjene, rjavosvetle barve, kupi Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani — Gregorčičeva ulica št. 27.

Srečke, delnice, obligacije
kupi Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadst.

Vsakovrstno
zlatu kupuje po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Beseda samo 50 par
Enoletnega bika

montofonca prodam. Karl Strukelj, Rošica p. Vel. Lašče.

Krušno moko in rženo moko
vedno svežo, kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA Recljeva cesta 24.

Obrt

Beseda samo 50 par

Lišičje in razne kože
divjačine stroji, barva in izdeluje L. Rot, Kraznar, Ljubljana, Mestni trg 9.

Neveste!

Posodo, navadno in najfinjšo, vse kuhinjske potrebščine, strojčke, jedilno orodje itd., posteljne vložke, žimo, morsko travo, štedilnike, krasne kletke in vso železnino kupite pri Fr. Stupica, trg. z železnino Ljubljana, Gosposvetska c. 1.

Sofra

Najnovejši patent
z ležimi kartotekami na kroglični ležaji. Zahtevajte prospekte! Sofra, Maribor. Telef. 2510

Pisalni stroj
dobro ohranjen, poceni prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 984.

Lanene tropine
prvovrstne kakovosti, 37-38%, mlete, po 195 Din za 100 kg inkl. vreče, kupite do konca januarja t. l. v tovarni olja Hrovat & Komp., Ljubljana.

Dva stroja
št. 8, za pletenje, poceni prodam. — Maček Ivan, Predovičeva ulica št. 17.

Suhe hruške tepke
za jelo in žganjekuho — prodaja najceneje Peter Setina, Sevnica o/S.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Ženini - neveste!

Najcenejše in najboljše: modroce, otomane, mreže, divane, feder-modroce, fotelje in garniture Vam nudi

F. SAJOVIC, Ljubljana
Stari trg št. 6
Vsa tapetniška dela po nizki ceni.

OZEBLINE
novo nastale vsake vrste na roki, prstu, nogi, nosu, ušesu, ki so zatekle in srbijo, takoj izginejo, ako jih namažete s poznano

»BARTULICEVO LJEKOVITO MASTJO«
Cena zavitku samo Din 10.— Proizvaja in v promet jo daje stara, leta 1599 ustanovljena Kaptolska lekarna Sv. Marije, Zagreb, Jelačićev trg 20. Dobi se v vsaki lekarni.

Dražba vile Vasanske v Opatiji

v konkurzni zadevi Kajfež se bo vršila dne 30. januarja 1932 ob 10 v pisarni notarja dr. Colombis-a v Opatiji. Izključna cena Lir 43.949.56.

Dr. Grobelnik,
notar v Ribnici kot upravnik konkurzne mase.

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonijalno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila, cement, premog itd.

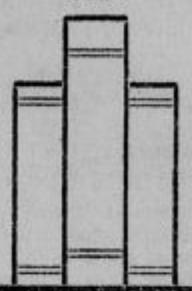
Prvovrstna moka iz mlina Forgacs, Bačka Topola, je stalno na zalogi.

Nova pošiljka jabolk

prispela

Gospodarska zveza

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKO ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

Poirti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanjem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog oziroma očec, stari oče, stric in tast, gospod

ANTON BELIČ

včeraj po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blažega pokojnika se bo vršil danes 26. t. m. ob 4 pop. iz hiše žalosti Vič št. 4 na farno pokopališče. Sv. maša zadušnica se bo darovala v župni cerkvi sv. Antona. Vič, dne 26. januarja 1931.

Globoko žalujoči rodbini
BELIČ in VIRANT.

LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA NA VICU
naznanja, da je njen dolgoletni član načelstva, gospod

Anton Belič

posestnik

umrl v nedeljo zvečer, previden s svetimi zakramenti. Pogreb pokojnika bo danes v torek, dne 26. t. m. ob 4 popoldne na domače pokopališče. Počivaj v miru!
Na Viču, dne 25. januarja 1932.

ODBOR NAČELSTVA IN NADZORSTVA.

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

V.

Istri in Karni so bili kakor omamljeni v divjem zmagovalstvu, ki je odmevalo od temnih lesov, vzbujajočih se v rano jutro in se glasilo do sinjega morja, iznad katerega so se bile dvignile megle in je žarelo in se lesketajoče prelivalo v vzišlem solncu. Navdušeni so dvignili kralja na okrvavljene ščite in mu vzklikali oglušujoče, kakor bi grom pretresal ozračje.

»Živel kralj!
»Živel zmagovalce rimske volkulje!
»Maščeval si Prona, mir bo imel njegov prah!

Živel!

»Živel kralj Epulo, živel!

Kralja je omamila zmaga, ki ga ni stala nikakih žrtev, in ko je videl, da ni nikjer več v bližini kakakega rimskega oddelka, je pustil svojim, da so pomili volji gospodarili v taboru. Pretaknili so vse šotore in končno navalili na kvestorium, kjer so začeli vriskati in tuliti od veselja. V kvestoriju so namreč našli nagradene zaloge živil in vina in še povrhu pripravljeno pojedino ob razprostrti preprogi, na katere so bile položene mehke blazine.

»Kralj, pridi in odpočij se!
»Zaslužili smo, da se po takem uspehu po prečuti noči malo okrepčamo!

»Vsak dan ne moremo praznovati take zmage, ki jo bodo Istri in Karni pomnili iz roda v rod!
»Zverjad, ki jo na lovu podreš, moraš nesti domov, da ti jo pripravijo, današnji lov pa je prijetnejši!

»Je, je! Prideš, zamahneš nekajkrat, potem pa se vlečeš na tako ležišče, kakršnega sam Belen nima v svojem nebesnem domu, hahahaha!...«

»Ne dotikajte se teh dobrot, za kralja in velmože naj bodo!

»Da, da, mi pa poiščimo drugih, ki jih je gotovo še dosti!

»Kralj, velmože, pridite, privoščite si, kar so vam pripravili Rimljani!

Kralj Epulo in z njim Opalo in Suro in Laso in Epo in drugi velmože so res vstopili v prostorni šotor in se posedli in polegali na pripravljene prostore in se čudili bogastvu, ki je bilo nakopičeno okoli njih.

»Tu je drugače kakor v našem taborišču!« je menil Opalo.

Pa se odpočijmo malo — potem pa pogledamo, kam je bežal konzul s svojimi strahopetnimi junaki, kateri si nas niso upali niti počakati, da bi se bili spoznali!« je dejal kralj in nič več ni bil mrk njegov obraz.

»Kam je bežal? Svoje bogove je zahvalil, da so ga čakale ladje v pristanu!... Ej, glej, Epulo, iz te brušene čaše je menil piti, a je moral zbežati s suhim grlom!... Ti si jo zaslužil, bolj si je vreden!... Nalijmo si te njihove pijače, gotovo je boljša ko naš ol in naša medica!

»Nalij, nalij, Opalo, da pokusimo!

Opalo je vzel lepo grško amforo, napolnjeno do vrha s črno tekočino, in ko je točil v Epulovo čašo, je tekla gosta ko kri in se šumeč penila. In potem je natočil po vrsti še drugim velmožem in sebi in ko so bile vse čaše polne, je prijel in dvignil svojo, jo pogledal z veseljem nasmehom in dejal:

»Pokusimo, pokusimo to rimsko kri, ki zaploja zajec! O, naj je še taka, Istrom in Karnom ne bo vzela poguma!... Živel kralj, živel naš konzul v rimskem taboru!

Zasmejali so se kralj in velmože Opalo, ki se je obnašal, kakor bi bil gospodar in bi gostil kralja in velmože, zasmejali so se, dvignili čaše, jih nastavili na usta in obraz se jim je veselo razvlekel, oči so se jim zasmejale in že so bile čaše prazne. Obdržali so jih v roki in šli z levico preko junaških brkov ter si jih brisali, kolikor se niso še oslašali s spodnjo ustnico.

»Ej, Opalo, to pa ni ol, to pa ni medica! Sam Belen bi se ne branil take pijače! Nalij, nalij še! Lepa je naša zemlja in plodna, a take tekočine še ne pozna! In trgovci, vidim, nam tudi ne prinašajo takšne!

»Trgovec je trgovec, kdo bi mu zaupal!

»Konzulu pa lahko priznamo, da ima dober okus in da si ne privoščijo najslabšega!

»Zato pa, Opalo, toči, toči!

In Opalo je vnovič točil in potem mu ni bilo treba več. Vsak si je meril sam in čudili so se, kako jih rimska kaplja greje, kako jim polni srce veselje in kako jim raste ob njej pogum in moč in sila. In še so se spravili na okusnosti rimske kuhinje, jo hvalili, se navduševali ob njej, želeli, da bi imeli v svojih gradiščih tako, a amfora s svojo tekočino jih je le bolj mikala. Izpraznili so jo in Opalo je šel in poiskal drugo.

»Ooo!...« so se zavzeli, ko jim je natočil iz nje, »to pa teče ko živo zlato!

In so pili in ko so izpraznili tekoče zlato, jim ni bilo dovolj. Osladnili so se komaj pa so poiskali še amfor in ob njih navdušeni ugotavljali različne kakovosti in trdili, da je v vsaki boljša pijača.

Sredi navdušenja, ki je postalo že čudno glasno in je prehajalo pri nekaterih v prijetno ginjenost, pri drugih pa v mogočno odločnost, ki so jo izražali s samozavestno besedo in kretnjo, se je spomnil Epulo kraljice Ene.

Ginjena je bila njegova beseda, nič trdega, nič zagrenjenega ni bilo več v njegovem glasu, ko je rekel: